

ЮНАК

КВІТЕНЬ 1971 APRIL

● **Ілюстратори цього числа:** Графічне оформлення 1-шої стор. — ст. пл. Люба Мазяр. Ілюстрації в тексті: ст. пл. Христя Велигорська, ст. пл. Люба Мазяр, пл. сен. Володимир Пилишенко-Гарпун, пл. уч. Павло Чарський, пл. вірл. Марта Навроцька. Ілюстрація на 2-ій стор. обкладинки: ст. пл. Юрій Савицький. ● У підготовці цього числа допомогли активно члени 10-го Куреня УСП "Чорноморці" та 3-тя Залога "Вікінгів" з Рочестеру. ● **На обкладинці:** Юначки коша пластунок в Нью-Йорку виводять гагілки. ● **У віконці на обкладинці:** Ілюстрація Мирона Левицького.

РІК IX
Ч. 4 (94)
КВІТЕНЬ
1971

ЗМІСТ

Сторінка

- 1 Редакційні зауваги про зміст числа
- 2 Подруга Гребля: Хай серце лине до небес...
- 3 ОКА: Feliz Pascoa — Христос Воскрес!
- 5 Р. Чумак: Море живе
- 5 М. Тарнавська: Людина і море
- 6 У. Любович: Едвард Козак-ЕКО
- 7 **: Наші славні "Чорноморці"
- 12 Гарпун: Залога "Вікінг" III
- 13 Я. Приймак: Ми молодії хлопці лісовії...
- 15 **: Фоторепортер питає
- 16 Гарпун: Морсько-літунський табір "Таматарка"
- 18 Подруга Оля: Про пластові весільні звичаї
- 19 А. Цегельський: Дума
- 20 **: Перший бал української преси
- 21 **: Равт української преси в Торонті
- 23 **: Успіхи наших друзів
- 24 **: IV-ий Конкурс дописів до "Юнака"
- 24 О. Стасюк: Подвійний парадокс
- 25 **: Дещо цікавого про теплоту
- 26 **: Вечірні розмови мухи з комарем
- 27 **: Що нового в Пласті?
- 29 З. Івасиків: Розгадки загадок
- 30 Пожертви на пресфонд "Юнака"
- 31 Посмертні згадки
- 32 Список дарункових передплат

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця крім липня і серпня. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. **Головний редактор:** пл. сен. Ольга Кузьмович. **Члени редакційної колегії:** ст. пл. Уляна Близняк, пл. сен. Тоня Горохович, пл. сен. Іриней Ісаїв, пл. сен. Омелян Тарнавський, пл. сен. Олександра Юзенів і пл. розв. Андрій Ярош. **Технічний редактор і адміністратор:** пл. сен. Омелян Тарнавський.

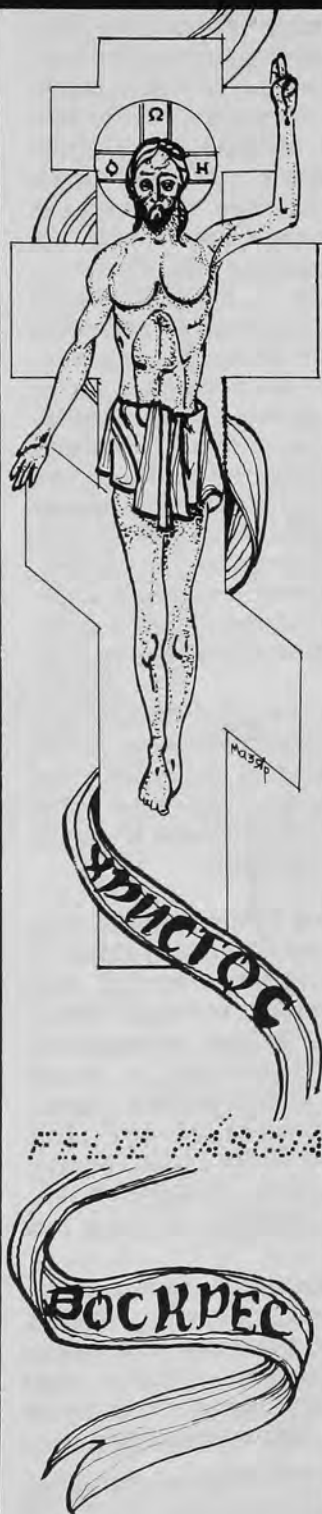
Річна передплата: США і Канада (у валюті своєї країни) — 6.00 дол., Австралія — 3.50 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 350 пез., Бельгія — 120 бел. фр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н. м., Франція — 15 фр. **Ціна одного числа:** у США і Канаді — 60 центів.

Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора. — Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЗНАЙОДИ СВЯТІ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
 ВІТАЄМО
 ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ ПРОВІД
 КРАЙОВІ ПЛАСТОВІ ПРОВІДИ
 ВСІХ ЮНАКІВ І ЮНАЧОК ТА ВСІХ ЧИТАЧІВ ТА
 ПРИХИЛЬНИКІВ «ЮНАКА»

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
 РЕДАКЦІЯ ТА АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»

ЧИТАЙТЕ В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

НАШІ СЛАВНІ
 ЧОРНОМОРЦІ

ЩО НОВОГО
 В ПЛАСТІ

ПЛАСТОВИЙ
 ДІМ
 В НЬО ЙОРКУ

ЮНАК

КВІТЕНЬ, 1971

ПРО ПЛАСТОВІ
 ВЕСІЛЬНІ
 ЗВИЧАЇ

ПОДВІЙНИЙ
 ПАРАДОКС

Хай серце лине до небес

Христос Воскрес!

і «малий» світ, що ним є серце кожної людини. Тому він завжди дбав про те, щоб дати перевагу духові та «провести волю невтопленою по шляху життєвого буття, щоб забезпечити свободу думок, себто веселість, щастя в житті».

Коли священник у Богослужбі виголошує «Премудрість, прості!» — («прості» — тобто люди, що дбають про духа), то цим він підкреслює, що саме духові вартості є найлегші у житті людини, найпростіші, бо вони не ведуть її на манівці. Якби дух людини звільнився від усього того, що його відвертає від Бога, — вчить філософія Сковороди — душа могла би піднятися вище видимого, могла б побачити Невидимого, «відчути силу Божу, дух Господній, Воскресення. Бо що є Воскресення, як не очищення від тлінного», земського... — стверджує Сковорода. Тому своїм життям і вченням заохочує філософ до ушляхетнювання серця. Він казав, що стриманість, задоволення малим (для тіла), лагідність, терпіння, любов до праці, чистосердечність наближають до щастя. А коли людина піддається пристрастям, власним тварині, то вона приймає в себе і властивості тварин: злобу, неситість, заздрість, хитрість, гордість та інше.

Запрошували вченого на різні посади, але він вибирав свободу, щоб мандрувати по рідній країні, передавати своє вчення народові, бути завжди близьким до природи, складати пісні, грати на сопілці, «щоб благословляти Господа, співати славу Воскресенню Його».

І нам, Дорогі Подруги і Друзі, треба вчитися від Сковороди цінити величчє, Боже у житті. Ушляхетнювати серця помагає нам, крім багатьох інших чинників, великою мірою і участь у Богослужбах, нагоди переживати релігійні святкування. Великдень у нашій Церкві — найбільше, найвеличніше свято, сповнене найглибшої духовості, містерії. Тож вслухаймося у глибокі, величні своїм змістом і музикою великодні молитви, тропарі, пісні... Буваймо на церковних відправах, берімо у них участь повними серцями.

Життя і творчість нашого великого філософа може допомогти нам зрозуміти вартість релігійних переживань і роздумів. Напишемо про нього у чергових числах «Юнака», щоб могли ми краще сприймати і повірити в правду, що «тіло — нічтоже, дух животворить».

Подруга Гребля

*Воскресення Твоє, Христе Спасе,
Янголи співають на небі,
І нас на землі сподоби
Чистим серцем Тебе славити...*

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Напевне у Ваших серцях зберігаються зерна тієї радості, яку Ви пережили, святкуючи Воскресення, беручи участь у церковних відправах. Кожному глибоко западають в душу ті величні моменти, які в'яжуться із виїмковими переживаннями, думками, настроями, — які дають нам хвилини духового піднесення. І всі ми чекаємо тепер на чергове свято Воскресення, щоб бути учасником богослужб у Великодню Ніч.

Ось лине могутня пісня під час обходу довкола церкви. Процесія, обійшовши тричі церкву, зупиняється перед входом до храму, чуємо надхненні, урочисті слова священника:

*Слава святій, одноістотній,
Животворчій і неподільній Тройці
Завжди, нині, повсякчас
І на віки вічні.*

У відповідь зривається радісне, могутнє, хвилююче:

*Христос воскрес із мертвих,
Смертю смерть подолав,
І тим, що в гробах
Життя дарував.*

Після цього священник хрестом відхиляє двері й заходить до ясноосвітеної, завітчаної церкви. За ним вливаються люди. Починається Воскресна Утрень, переливи Божого слова і величньої мелодії. Єднаємося почуваннями з найближчими рідними, з усіма у церкві, з цілим народом. Це саме і є ті величні моменти, що в'яжуть нас споминами із рідною церквою, з родиною, з родинним місцем на ціле життя. Моменти ці настають, коли зустрічаємося з красою, під впливом роздумів про досконале, вічне, містерійне — про Воскресення...

Змога переживати такі святкові моменти це велика благодать. Про це багато писав наш філософ Григорій Сковорода. Він вірив, що поруч із «великим» світом Божим існує також

FELIZ PASCOA — ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Орестові в альбом...

Дарка від першої хвилини не була захоплена Бразилією. Можливо, що різниця з Парижем надто вдаряла увічі, можливо, що контраст двох світів — злиднів і багатства, які бачила на вулицях Ріо — не міг настроювати прихильно — а може тут уплітався і нервовий настрій, що приходив перед кожним виступом молоді піаністки. Тому вона залюбки замикалася у приділений їй залі і довгими годинами вправляла свою програму, забуваючи про той чужий світ, що лежав за вікнами музичного будинку.

Прощаючись на летовищі з батьками, вона дістала адресу, телефонічне число та останнього листа від маминого брата, який просив зараз із ним тут скомунікуватися. Це саме наказували батьки, які після Другої світової війни розгубили по цілому світу свою родину.

Дарка пригадувала «вуйка із Бразилії», як відвідував їх раз у Франції та розповідав фантастичні пригоди із бразилійської джунглі, де працював інженером, бачила також у часі європейських вакацій свою двоюрідну сестру Катрусю та її маму, німкеню з роду.

А проте, без уваги на всі прохання, вона після двох днів у Ріо задзвонила до вуйка і відкинула всі запрошення до їхнього дому аж на час після концерту. Зустріч із чужим середови-

щем, довгі розмови про родину ніяк не були Дарці під силу у її нервовому, вичікувальному настрої.

Короткі дні безконечних вправ минули немов сон і немов сон, сам концерт із повною заллю чужої публіки, гратуляціями незнайомих, подяками і китицями квітів.

За сценою з'явилися обидвоє вуйки і після привітань уже не було можливості відмовитися їхати до них. І так пізнім вечером Дарка їхала із спекотних голосних вулиць Ріо де Жанейро до хати вуйка Богдана над берегом моря. Вуйко щасливий, що може говорити по-українському, говорив багато, пригадуючи «давні часи». Якимось несподівано для них обоєх пригадав, що це субота перед Великоднем і почав розповідати про давні «Великодні дні» цілої їхньої широкої родини у львівському домі, про Дарчиного дідуся, що спішив на Великодню Утреню до Волозької Церкви у Львові, і про бабуню та її прив'язання до всіх традицій.

Дарка знала про не одне від мами — але ці давні образи, розмальовані українською мовою на бразилійській дорозі, повели її думки різними дорогами. Чомусь, прокинулося приспане її інтенсивним музичним життям почуття приналежності до цієї великої, славної в Україні родини, що мала таку дивну долю — та хотілося пізнати якнайбільше її членів із обидвох живучих поколінь. Засипала, отже, вуйка запитати й прийняла з рочаруванням, що не буде мати нагоди побачити та пізнати своїх двох двоюрідних братів, бо старший поїхав з дружиною, бразилійкою, до її родини, а про молодшого, Андрія, дістала виминальну відповідь, що його «правдоподібно немає дома».

Перша ніч у новому оточенні та ще після таких переживань не була легка. На грудях каменем лежала незвична вологість із поблизького моря, а сколихнуті оповіданнями вуйка Богдана спомини, переплітані чомусь клаптиками «Революційної етюди» Шопена, що її цього вечора грала, перелітали мигцем як на приспінному фільмі. Пригадалося таке недавнє ще дитинство і старенька, покійна вже, бабуня, якій Дарка ховала паличку, щоб не могла підвестися із фотеля, а розповідала в безконечність казки. Дарка так любила ці бабунині казки і не-казки про геройське, неспокійне життя членів родини, про незнану Україну, про красу Святоюрського храму.

— Як був цей віршик Шевченка, який бабуня доконче хотіла її навчити, — а мала внучка торгувалася за улюблену «Ріпку»?

— Два рази, бабуню, «Ріпку» — а тоді повторю першу стрічку...

Як це було? «І чужого научайтесь...» — Дарка старалася пригадати собі кінець, і він ні-як не приходив на думку.

Це вибило її остаточно зі сну і вона встала, навшпиньки шукаючи у незнайомому оточенні дороги до кухні.

— Ага, це сюди — казала тета — і відчинивши тихо властиві двері... завмерла у пере-ляку.

Біля стола стояв, освічуючи його ліхтар-кою, незнайомий мужчина з довгим ясным во-лоссям.

— Злодій — мигнуло у Дарки, а рівночасно вивався шепіт із затисненого переляком горла: «Ah mon Dieu»!¹⁾

Молодий чоловік поволі обернувся, сказав щось по-португальському, чого вона не зро-зуміла, і поставив палець на уста. Але, крім ліх-таря, у нього не було в руках револьвера, як вона сподівалася а... горнятко з кавою.

Дарка поглянула на обличчя, яке їй когось нагадувало, і запитала тихо: «Андреас?» Він потакнув головою, і Дарці стало нагло смішно, що така «драматична» прийшла ця перша зу-стріч із незнайомим двоюрідним братом.

— «Sprichst Du deutsch? Ich bin Deine Cou- sine aus Frankreich».²⁾

На відповідь, із полудневим акцентом: «ет-вас»³⁾, Дарка відітхнула, дякуючи в думках сво-

їй першій молодечій «любові» з Відня, що нав-чив її німецької мови. Значить, вона зможе по-розумітися з Андрієм.

Незабаром обидвоє сиділи із запашною чор-ною бразилійською кавою при столі і Дарка із жіночою цікавістю «витягала» від Андрія усі ін-формації: про нещасливе кохання, про незакін-чені студії, запрацьованого, часто місяцями не-присутнього батька, конфлікти з мамою і зам-кнене в собі життя, без найменшого духового зв'язку з родиною.

— Море для нього — це все — можна го-динами мовчати, бути самим пробувати своїх сил у боротьбі із хвилями.. Але найкраще — це во-долаження, — у цьому він спеціаліст.

— З чого живу? Мені багато не треба. Уч-ю людей водоложення, вітрильництва, ловлю рибу — от щоб заробити на виряд і на нові дошки до їзди на хвилях.

— А що робиш тут серед ночі? — дивува-лася Дарка.

— Приготовляю собі на сьогодні їжу, щоб перед сходом сонця вирушити на море. Усе так роблю, щоб не зустрічати нікого з домашніх. Для них я «Таугеніхтс» (по-німецькому — ле-дащо), а вони для мене — представники естаб-лішменту — два світи, — то пощо зустрічатися?

Уста Андрія гірко усміхнулися, а рука сти-скала міцно вушко горянтка.

Дарка обсервувала обличчя, що мало так багато подібності до вуйка Богдана і простими, якнайбільш зрозумілими німецькими словами по-чала говорити про себе: своє життя під знаком музики, виразливих батьків, що переживають з нею кожний успіх чи невдачу, про старшу сес-тру. Але щоб не додавати Андрієві більше гірко-сти через його родинні обставини, перейшла хутко на образи, що не дали їй цієї ночі засну-ти. Розповідала про стареньку бабуню, якої Ан-дрій ніколи не бачив, її казки і спогади про Ук-раїну, Львів, про той простенький віршик Шев-ченка («Weisst Du, wer Schewtschenko ist?»)⁴⁾, кінця якого не може ніяк пригадати.

— Чи Ти уявляєш, що б наша бабуня чи ді-дуньо сказали, слухаючи, як двоє їхніх унуків можуть порозуміватися єдиною спільною мовою — німецькою?

Андрій знизнув раменами і кинув інтерна-ціональне: «sorry».⁵⁾

Крізь відчинене вікно кухні пробивалися перші проблиски світанку. Дарка глянула на го-динник — було вже близько п'ятої.

— Чи знаєш, Андрію, що ми із Твоїм бать-ком говорили їдучи до Вашої хати? Сьогодні Великодня неділя і Твій батько пригадав собі, як святкували цей день колись у Львові. Дідусь ішов о цій порі до церкви на таку Службу Божу, що лише в цей день відправляють, а відтак у його домі збиралася ціла родина на великоднє снідання. Бабуня і дідуньо підходили до кожно-го з дітей та внуків, ділилися посвяченим яйцем,

бажали добра і здоровили «Христос Воскрес!».

Андрій слухав виясненя Дарки, допивав холонду каву і коли замовкла, указав у куток біля дверей.

— Ось там мій виряд і харчі. Маю зварені яйця — хочеш Ти мені побажати? Може якраз допоможе...

Дарка не знала, чи це іронія, але чомусь злавалося їй, що обличчя Андрія стало лагідніше та ясніше, як на початку їхньої зустрічі. Він справді сягнув по кошелік, розбив яйце, розкрав ножем на дві частини і підійшов до Дарки.

— Бажаю Тобі... — почала Дарка і замовкла, зворушена.

— ...щоб я міг ще в житті пізнати нашу цілу спільну родину з України — докінчив за неї Андрій і міцно пригорнув до себе. «Feliz Pascoa»⁶ — як кажуть у нас!

— Христос Воскрес! Андрію — відповіла повагом Дарка вимовляючи поволі кожний склад невідомої йому мови.

І ще раз — Христос Воскрес!

**

На ясне волосся Андрія впали перші проміння блілого сонця, що пробивалося крізь мряку і немов збудило їх обидвоє із дивного сну.

— Я мушу вже йти — «sorry»⁵ — поспішно шепнув Андрій, закинув на плечі важкий гумовий одяг і танк до водолаження, ухопив кошик і відчинив двері.

Дарка станула на порозі із піднесеною на прощання рукою, дивлячись, як Андрій босоніж поволі ступає по м'якому надбережному піску.

Але ось він ще раз відвернувся і з теплим, таким близьким їй усміхом на обличчі крикнув у її сторону, вимовляючи, як вона, поволі «ХРИСТОС ВОСКРЕС»!

ОКА

Пояснення висловів чужими мовами:

- 1) «Мій Боже» (по-французькому).
- 2) «Говориш по-німецькому? Я твоя кузинка із Франції» (по-німецькому).
- 3) «Трохи» (по-німецькому).
- 4) «Чи знаєш, хто це був Шевченко?» (по-німецькому).
- 5) «Прикро» (по-англійському).
- 6) «Щасливого Великодня» (по-португальському).

**Чи Ви вже вирівняли
передплату?**

Роман Чумак

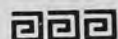
МОРЕ ЖИВЕ

*Море бушує, кипить і реве —
Море живе.*

*Спінені хвилі підніме до хмар,
Сипне на берег зловісні удари,
Ледве притихне — і знов дивина:
Знову хвилюється, не спогинає,
Хвилю в небо орлино злітає,
Скелю віків нетерпляге довбає —
І піддається вона.*

*Чи не такі і твої поривання,
Друже-Людино!...
Бувають зідхання,
Сльози бувають, а волю орлину
Ти запозигила в моря, Людино, —
Вігню боротися і хвилюватися,
Кроком невпинним у нове...
Море живе!*

Із збірки «Голуби над калиною»
Київ 1960 р.

ЛЮДИНА І МОРЕ

*Людина вийшла в безмежне море
із приладом наївного рибалки,
щоб за пророцтвом, вимріяним змалку
на вудку щастя звабити суворе.
Щоб уловити те, що невловиме,
якої віри треба і любови!
Чи знаєш хог, завзятий риболове,
своїї жертви вигляд або вимір?
Чи не женешся ти за білим китом,
щоб власний зміст в стару вложити раму?
Чи треба всім нам Агабову драму
повторювати, вігний волокито?
Ах не радій, як клюнуло нарешті,
як в гордому змагання переміг ти:
з уловом нікуди тобі побігти,
додому добігти не забереши ти,
не донесеш до побережжя Лети.
Хіба що доля рідкісно ласкава:
тоді повернешся у рідну гавань
з акулами обгризеним скелетом.*

Марта Тарнавська
(Із збірника «Слово» з. 3)

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака",
подаючи свою давню й нову адресу.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ЕДВАРД КОЗАК-ЕКО

Про нашого відомого маляра та карикатуриста, пластового сеньйора Едварда Козака-ЕКА, писали ми вже не раз при різних нагодах на сторінках «Юнака». Цим разом приємно нам помістити репортаж про нього пера журналістки та письменниці, пл. сен. Уляни Любович, а рівночасно привітати нашого дорогого ЕКА із його успішною великою виставкою на терені «рідного» вже йому міста Дітройту, де він постійно живе.

Редакція

Діяльність, здібності, знання та зацікавлення Едварда Козака, так званого ЕКА, такі різноманітні, що коли про нього говориться, то начебто про кілька різних осіб.

Почнемо від гумористичного журналу «Лис Микита». ЕКО не тільки є його редактором, ілюстратором, карикатуристом, творцем жартів, але і письменником - гумористом, який виступає під псевдонімом Гриця Зазулі. Цього останнього можна теж інколи чути особисто, коли виголошує свої знамениті монологи.

Журналові «Лис Микита» сповнилося нещодавно 20 літ, але насправді йому далеко більше, бо він є продовженням гумористичних журналів «Зиз» та «Комар», що виходили у Львові перед війною, та «Лиса», що виходив після війни у Німеччині. Усі ці журнали редагував ЕКО. Навіть Гриць Зазуля мав свого попередника, який називався Авенір Люшня.

«Лис», що виходив у Німеччині, звернув на себе увагу не тільки українців. Преса голяндська, французька, німецька передруковувала лисячі жарту. Не раз цілі сторінки передруковувалися у чужій пресі.

Не треба говорити про те, як це важко видавати такий журнал і який він потрібний. У ньому наче у гострому кривому дзеркалі бачимо себе і свої хиби. Уміти сміятися із себе — це доказ культури народу.

Друге обличчя — це Едвард Козак-маляр. Його картини, олії, гваші акриліки, графіки відомі всім. Їх тематика зачерпнула із народного, стрілецького, козацького побуту. Навіть самі назви картин часто із пісень чи приказок. Але картини ці модерні, стилізовані. ЕКА і тут ха-

актеризує велика здібність спостерігати деталі. Часто що довше приглядатися картинам, то більше закримічуємо характеристичних подробиць. Вони дотепно підкреслюють зміст картин, а у шаржах є джерелом радості і гумору. Відомі є його цикли «Січ» та «Село», які появилися навіть поштовими картками.

МАЛЯРСТВО

Свої картини виставляє ЕКО щороку у Гантері (США), але бере теж участь у загальних мистецьких виставках Об'єднання Мистців Америки. Минулого року у Боффало була велика виставка ЕКА та його двох синів, які теж є малярами, в американській галерії.

Відомий теж ЕКО як ілюстратор книжок та журналів. Ще до війни ілюструє він дитячі книжки і журнали як от «Світ Дитини», «Дзвіночок». Під час війни ілюструє журнал «Дорога», що появлявся у Львові та який по суті був пластовим журналом, а також «Малі Друзі» та інші.

Приготовляв теж ЕКО проекти декорацій та костюмів, як ось у нещодавно виставленій опері «Лис Микита».

У Дітройті, куди переїхав Е. Козак на еміграцію, працював довший час у телевізії. При читанні казок, із яких першою була «Рукавич-

Межи тими гороньками

Лісовий Чорт

На вигоні

ка», виконував на екрані ілюстрації. Аранжував параду звірів до музики. Опрацьовував шкільні фільми, помічні при навчанні. Їх різноманітна тематика свідчить про засяг знання ЕКА, бо була це і мітологія опери, біографії композиторів тощо. Фірма, яка продукувала ці фільми, одержала на всеамериканському конкурсі три перші нагороди.

Едвард Козак належав до Пласту від початку його існування. 5-тий Курінь УПЮ-ів ім. Ярослава Осмомисла у Стрию, до якого належав, перебрав був 1 листопада 1918 року владу у місті Стрий та був зав'язком Пластової Сотні Січових Стрільців, яка брала участь у нашій визвольній боротьбі.

Брав теж участь у підпільній боротьбі та сидів у польській в'язниці, і його судили у великому процесі у Львові. Усюди — у школі, Пласті, а навіть у тюрмі — малював карикатури та видавав газетки.

Належить до Пласту і сьогодні. Є членом куреня УПС-ів «Червона Калина». Пластунами є теж його сини (з яких Ярko є «Чорноморцем» та відомим добре пластунам із своїх рисункових дотепів) та внуки, яких має ЕКО десятеро. Із них тільки троє ще не є пластунами, бо ще не доросли.

Пластуни можуть бути горді із того, що мають у своїх рядах такого визначного і всестороннього мистця, маляра, редактора і письменника.

Уляна Любович

ПЛАСТОВІ ПРОБЛЕМИ ВДОМА

— Мамцю, чи я маю слухати татка тому, що він є кошовим?

— Так, тому! А тепер геть звідсіля на всі чотири вітри!

— Мамцю, то велика шкода, що Ти не належиш до Пласту...

— О, а то чому?

— Бо пластун є завжди зрівноважений і ввічливий...

...НА ЯСНІ ЗОРІ, ТИХІ ВОДИ...

НАШІ СЛАВНІ „ЧОРНОМОРЦІ”

Курінь старших пластунів «Чорноморці», як напевно наші читачі знають, постав ще в 1927 році в Україні, і від початку його існування його члени присвятилися діяльності морського пластування.

До засновників цього куреня належала відома цілому пластовому юнацтву постать — а це сл. п. Роман Шухевич — пізніше генерал Тарас Чупринка, головний командир Української Повстанської Армії.

Цілий ряд із цих перших «Чорноморців» були провідними пластунами до часів розв'язання Пласту польською владою, а опісля відіграли передову роль у тайному Пласті, як н. пр., пл. сен. Яро Гладкий, провідний член Пластового Центру, що продовжував пластову працю серед української молоді після заборони Пласту польською владою.

Після віднови Українського Пласту у 1945 році в Німеччині, саме за ініціативою пл. сен. Я. Гладкого, тоді головного коменданта пластунів, започатковано знову морське пластування і покликано діловода цієї спеціальності до булавки ГСПластунів, пл. сен. о. Богдана Ганушевського. Хутко зібрався гурт старших пластунів, які відновили традицію цього старшопластунського куреня та одержали порядкове число 25.

Розсипавшись по широкому світі, 25-ий Курінь УСП-ів створив по окремих країнах та містах свої т. зв. «залоги» і далі ширив курсами, вишколами і таборами ідею цього спеціалізаційного водного пластування серед пластового юнацтва і ст. пластунства. Поруч із старшими пластунами станули давні «Чорноморці», тоді вже сеньйори, які зорганізувалися в 10-тий Курінь пластунів-сеньйорів, і спільно послідовно були вони і залишилися досі носіями історичної правди про Чорне море, відзначаючи особливо кожного року день 29-го квітня серед цілого пластування та української спільноти — як День

Українського Моря та Української Фльоти.

У 1963 р. уряд УНРади в екзилі висловив «Чорноморцям» особливе признание за їхню працю, даючи їм дозвіл вивішувати на пластових суднах прапор Української Державної Фльоти.

Найбільшу активність проявляють курені УСП-ів і УПС-ів «Чорноморці» на терені США, де завдяки їхній ініціативі цілий час працює діловод морського пластування в булавці крайового коменданта пластунів, щорічно відбуваються морські табори, а від 1964 р. — морсько-літунські

Уже двічі курені «Чорноморці», із допомогою «братнього» куреня старших пластунок «Чорноморські Хвилі», підготували квітневі числа нашого журналу з морською тематикою, а саме у 1964 і 1967 роках.

Але наші «Чорноморці» не лише славні із своєї спеціалізації і білих береток (яких їм усі інші, здається, заздять), але також із своєї активності як пластуни-виховники, кошові, зв'язкові та члени головних пластових проводів. Тому імена деяких із них добре відомі серед широких кіл молодшого пластунства, зокрема у США, але і в інших країнах, де є пластуни. Коли, однак, і юнацтво знає добре про одного чи другого із них, що один, н. пр., був довгі роки на чолі головного пластового проводу, другий — крайовим комендантом у США, інший — провідником «Орлиного Кола» і автором новацьких підручників, а ще інший стоїть тепер на пості крайового коменданта, — ледве чи комусь із наших молодих читачів відомо, що ці друзі вибиваються на провідні місця не лише у пластовій організації, але також у своїй професії і ширять добру славу про українських фахівців та їхнє знання в американському світі.

Тому ми звернулися до чотирьох найбільше відомих серед пластунства «Чорноморців» із проханням поінформувати нас про свою працю.

ЯРОСЛАВ ГЛАДКИЙ

Пл. сен. Ярослав Гладкий, відомий усім як «Яро» — вступив до Пласту в 1920 р. до юнацького (тоді званого замість куреня) полку ім. полк. Івана Богуна. Після закінчення середньої школи з початком 1927 р. перейшов як старший пластун до Водного Гуртка, що був початком 10-го Куреня УСП-ів «Чорноморці». Рік пізніше був обраний на референта організації і реєстрації до Верховної Пластової Команди у Львові, а пізніше на пост референта Волині, який був отриманий з частими поїздками та небезпечним зв'язком із волинським нелегальним пластовим рухом.

Яро Гладкий (перший зліва) серед своїх друзів, членів 10-ого Куреня УСП-ів «Чорноморці», в 1929 р. Третій зліва — сл. п. Роман Шухевич, пізніший головний командир УПА, генерал Тарас Чупринка.

Захоплений завжди водним пластуванням був організатором і «обозним» перших трьох водних пластових таборів в Манастирку над Дністром, а як ентузіаст-спортовець був співорганізатором та учасником штафетних бігів та маршів 10-ого Куреня УСП-ів «Чорноморці» із Маківки та Лисоні до Львова. Після розв'язання Пласту, студіюючи у Львові техніку, далі посвячувався спортовому життю, зокрема лещатарству (де здобував у змаганнях перші місця) і легкій атлетіці. Від 1932 р. активно включився у праці нелегального Пласту в організації Пластового Центру та ідеологічного журналу п. н. «Вогні», в якому був однією із провідних постатей аж до закінчення 2-гої світової війни.

З відновною дії Пласту в Німеччині пл. сен. Я. Гладкий стає першим головним командантом пластунів і є через цілий час представником Пласту до Головної Скарткової Кватири та у створеному тоді Відділі Скартів в Екзилі. Після переїзду до США і 1-ої Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО) в 1954 р. пл. сен. Я. Гладкий стоїть аж до 1966 р. безперервно на

чолі головного пластового проводу, як голова ГПБ і ГПР, і як такий організує Ювілейну Пластову Зустріч в 1962 р. та започатковує 2-ий Пластовий Конгрес, будучи одночасно увась час активним у 10-ому Курені УПС «Чорноморці» при організації морських таборів.

Нашим молодим друзям, які підготовляються до 3-ої юнацької проби, напевно буде теж цікаво знати, що пл. сен. Я. Гладкий належить до нечисленних носіїв ступеня Гетьманського Пластуна Скоба як теж Свастики Заслуги і Золотого Хреста за значне діло.

Поруч цієї такої великої і безперервної пластової діяльності пл. сен. Я. Гладкий знаходить завжди час і наполегливість далі спеціалізуватися у своєму званні, як інженер будови мостів і зварювання металів, та зробив іспити 1-го та 2-го ступеня у 4-ох стейтах Північної Америки. Крім цього зробив іспити та є зареєстрований як спеціаліст-інженер будови сховищ перед атомовими опадами і нуклеарними вибухами. Працюючи у великих інженерських фірмах у США, як головний інженер мостів, проектував ряд мостів для різних стейтів США та для урядів Ісландії та Індонезії (куди не міг виїхати як відпочинок, лише через свої пластові обов'язки). Тепер працює у фірмі «Тернпайк Інж. Інк.» у Філадельфії як головний координатор, і його високо цінять як фахівця у своїй професії.

ОРЕСТ ГАВРИЛЮК

Пл. сен. д-р Орест Гаврилюк — це один із творців гуртка старших пластунів «Чорноморців» у 1947 р., а опісля, коли в 1952 році переорганізовано гурток на 25-ий Курінь УСП-ів «Чорноморці», він стає його першим курінним. Від того часу т. зв. «Йонтек» є безупинно активний у курені при веденні та організуванні інструкторських і вишкільних таборів морського пластування, при вишкільних рейдах як також у видаванні журналу «Чорноморців» п. н. «Оріон».

У 1961 р. О. Гаврилюк кінчає студії медицини та від 1962 р. іде до військової служби. Тут вишколюється в ділянці превентивної медицини і здобуває на Колумбійському Університеті диплом магістра прилюдного здоров'я.

Зі закінченням цих студій стає він спеціалістом у ділянці превентивної медицини та в цьому характері був комендантом відділу превентивної медицини у В'єтнамі в 1968-69 роках. Тепер пл. сен. д-р Орест Гаврилюк є начальником відділу превентивної медицини у відомому на весь світ військовому медичному центрі ім. Волтера Ріда у Вашингтоні та має рангу підполковника. З приводу цього високого посту пл. сен. О. Гаврилюк є членом цілого ряду американських та міжнародних товариств, що займаються переважною справою превентивної медицини, до якої належить студіювання і прослі-

джування усіх щоденних небезпек для здоров'я цілого населення: тут увіходять в обсяг — і вода, яку п'ємо, і повітря, що його вдихаємо, і харчі, які купуємо, санітарні обставини життя, поширення епідемічних недуг, комах тощо.

Без уваги на таку важливу та відповідальну працю пл. сен. д-р О. Гаврилюк завжди має час до пластової праці. Тепер він є курінним 10-го куреня пластунів сеньйорів «Чорноморці», видає журнал цього куреня п. н. «Лист зв'язку». Крім зацікавлень морським пластуванням, пл. сен. О. Гаврилюк працює активно у новацькій виховній ділянці, є членом «Ориноного Кола», видав декілька підручників у бібліотечці ВОР і є тепер булавним УПН у Головній Пластовій Булаві. На 5-ому Зборі КУПО був головою номінаційної комісії та був обраний як один із сімох членів виборчої комісії для вибору Начального Пластуна.

НЕСТОР КОЛЦЬО

Пл. сен. Нестор Колцьо уступив до 25-ого Куреня УСП-ів «Чорноморці» у 1953 р. Був першим стерновим 8-ої Залоги «Вікінг» в Рочестері і від ранніх років цікавився вітрильництвом. Від цього часу т. зв. Нелько є безупинно активним у ділянці морського пластування, як інструктор вітрильництва, комендант морських таборів і курсів і співавтор «Порадника та інформатора для морських пластунів», що появився в 1964 р. Двічі виконував функцію курінного 25-го Куреня УСП-ів, а від 1963 р. ряд років є діловодом морського пластування в булаві КК-П-ів у США. Був членом КПСтаршини у США як її секретар, а тепер є крайовим комендантом пластунів у США.

За своєю професією пл. сен. Н. Колцьо є електричний інженер в ділянці систем електричної сили. Після закінчення університету у Вест Вірджинії зі ступенем БСЕЕ, він спеціалізувався ще на Колумбійському Університеті в Нью-

Йорку в ділянці систем електричної сили. Від 1962 року працює в одній із найбільших компаній для продукції електричної енергії, яка є власником великих електривень у сімох штатах США. Завданням друга Колця є провадити в дослідчому відділі своєї фірми планування і удосконалення електричних ліній високої напруги 75.000 вольт та майбутніх 1,500.000 вольт.

Через цю велику дослідчу працю друг Нестор є заангажований в різних спеціалізаційних інженерських товариствах, а зокрема є головою Підкомісії Раріових Перешкод в Американському Товаристві Електричних Інженерів (АЕЕЕ) та членом Комісії Радіових Перешкод Електричних Ліній Американського Національного Інституту Стандартів (АНСІ), як також членом Підкомісії та одним із п'яти дорадників американського делегата до Міжнародної Конференції Систем Високої Електричної Напруги. З приводу цих постів наш друг часто бере участь в

американських та інтернаціональних з'їздах, опублікував уже сім праць зі своєї спеціальності, а багато праць має готових до друку. Тепер робить він світовий перегляд ліній високого тиснення з рамени Міжнародної Конференції Систем Високої Електричної Напруги. Личить підкреслити, що він має інформації із 10-ти країн п'ятьох континентів, за виїмком Советського Союзу, що досі їх не подав.

ЯРОСЛАВ ЛУЧКАНЬ

Пл. сен. Ярослав Лучкань зв'язаний з 25-им Куренем УСП-ів «Чорноморці» від 1956 р. Був його курінним та курінним суддею, комендантом літніх таборів, тематику яких підготовляв із морського пластування, а від 1963 р. є організатором літунського пластування, першим діловодом літунського пластування в булаві ККП-ів у США і комендантом перших літунських таборів в історії Українського Пласту. Він теж склав правильник літунського пластування для здобуття проби скоба-обсерватора. Двічі був обраний до КПСтаршини у США як крайовий комендант пластунів, а з приводу своїх організаційних здіб-

ностей виконує часто обов'язки коменданта на з'їздах та зустрічах. Був відповідальний за участь пластуна з терену США у Міжкравовій Пластовій Зустрічі на «Батурині» біля Монреалю в 1967 р. Бере участь кожного року у морсько-літунських таборах, як комендант, адміністратор та інструктор літунства. Тепер є діловодом літунського та морського пластування в булаві ККП-ів та членом Головної Пластової Ради. Крім цього постійно працює як безпосередній виховник з юнаками у Пластовій Станіці в Гартфорді.

За званням пл. сен. Я. Лучкань, знаний під псевдом «Вихор», експериментальний інженер. Закінчив математичний факультет в університеті Сторрс Коннектикат та від 1964 року працює у фірмі Гамільтон Стандарт у Гартфорді, що є частиною Корпорації «Юнайтед Еркرافт». Тут довелося йому брати участь у дослідках і працях над системою, що дає кисень для віддихання, охолодження і воду до пиття астронавтам, що осідають на поверхні Місяця, і з цього приводу був два роки представником своєї фірми до Корпорації Грумона, яка збудувала «Лунар Модул». При цій нагоді друг Славко міг побувати в кабінах кораблів, що відбули свою подорож на Місяць.

Крім цього друг Лучкань працював деякий час над малими ракетовими моторами, яких уживають у комунікаційних сателітах для зміни їх положення, а тепер працює над великим пропелером із скринькою бігів, що буде в новому типі літаків (VE 400), які зможуть підноситися вгору немов гелікоптери, а відтак летіти як турбопропелерові літаки.

Можливо, що завдяки своїй праці наш друг Славко запальний літун, що вже у 1964 р. здобув право возити пасажирів, а тепер вишколює у літунстві наших пластунів (звичайно на літаках типу Цесна 172) на літніх літунсько-морських таборах.

ІЗ ГУМОРУ КУРЕНІВ «ЧОРНОМОРЦІ»

Булавний: — Хто з вас хотів би бути астронавтом?

Виступило шість таборовиків.

— Добре, ви будете мати нічну стійку.

— Та що то має спільного?

— Має. Будете оглядати зорі...

**

— Кому подобається служба на підводному кораблі, виступити!

Виступило чотири.

— Підете до кухні обирати бараболю!

— Та що то має спільного?

— Має. На підводному човні також обирають бараболю.

(Примітка редакції: Тепер уже ні, бо бараболя забирає забагато місця, зокрема в атомових підводних човнах. Ідять спорошковану бараболю або із консерв).

**

З денника пластуна: Наприкінці виступив дуже старий пл. сеньйор. Він був такий старий, що напевно належав до куреня УСП-ів «Дубова Кора».

**

Члени куреня «Характерники» не одружуються між собою, бо не годяться характерами...

**

Одного разу «Лісовий Чорт» хотів дістатися до неба і вбрав білу беретку, яку носять «Чорноморці». Однак св. Петро зразу його розшифрував: з-під беретки було видно кінчик хвоста.

**

Мама до доні: Як не будеш гарно поводитися, то вийдеш заміж за «Лісового Чорта» або якогось іншого «Бурлаку»... а я ще напишу до Пластової Старшини, щоб для таких, як ти, заснували новий курінь: «Чоту Пискатих»...

ЧОРНОМОРСЬКІ ПРИПОВІДКИ

● Як хвиля прибуває, «Чорноморець» не втікає.

● «Чорноморець» на човні — як та хвиля на воді. Раз в долину, раз вгору, доки десь не запливу.

● Чим хвиля більше бурхлива, тим цікавіше плавати.

● Не бійся спокійної хвилі, але бережися, коли вона вже пиниться.

● Є «Чорноморці», що добре махають веслами, але є й такі, що відмахуються.

● Не за кожною греблею сидить чорт.

ЗАЛОГА «ВІКІНГ» III

Третя пластова залога «Вікінг» в Рочестері, США. Зліва до права: 1-ий ряд — Р. Стеців і І. Лобас, 2-ий ряд — пл. сен. Б. Гуран, О. Крамарчук і Р. Филип, 3-ій ряд — Я. Приймак, Р. Омецінський і А. Цегельський.

1952 р. у Пл. Станиці в Рочестері, США, організувалася юнацька залога морського пластування «Вікінг». Упродовж 18 років, що вже минули від цього часу, колишні члени цієї залоги, ставши «професійними пластунами», допомогли багато у поширюванні морського пластування у США — але завжди найбільшим осягом було творення все нової залоги «Вікінгів» серед юнацтва станиці. І так це увійшло у традицію Рочестеру, що «Вікінги» в ньому «не переводяться».

Існуюча тепер III-тя з черги залога, що постанала із членів 19-го Куреня ім. Митр. А. Шептицького, не поступає в нічому попереднім залагам. Всі «Вікінги» є пластунами-скобами. Більшість членів були вже відзначені пластовими відзначеннями за зразкову пластову працю, поодинокі юнаки відбули успішно курси кадри виховників, «Лісову Школу», а більшість є ветеранами морсько-літунських таборів, на які вони приїжджають із своїм власним вітрильником «Вихор II». Всі «Вікінги» є учнями або градуантами школи українознавства.

Залого «Вікінг», як і попередні залоги, провадить свою пластову працю самостійно. Стерновим залоги є проворний юнак, пластун-скоб Ярмо Приймак. Дорадником залоги є пл. сен. д-р Богдан Гуран, один із «старих» «Вікінгів». Фльота залоги складається із 2 вітрильників (16 стіп довжини на 3 особи і 19 стіп довжини на 4-5 осіб).

19-ий Курень УПУ-ів видає свій юнацький

журнал «Сліди Розбавь», редактором якого є курінний, пл. скоб Андрій Цегельський — «Вікінг». На сторінках «Юнака» вже не раз були передруки з цього цікавого журналу, в якому співпрацюють активно також інші члени залоги «Вікінгів». Діяльність цієї залоги дійсно різноманітна. Аж мило дивитися, як все «горить» в їхніх руках, як вони візьмуться до праці. Чи приготувати вітрильник, чи зробити реферат, чи організувати дводенну прогулянку, збагатити якусь імпрезу грою на скрипці, фортепіані чи деклямацією — на всі ці «штуки» проворні «Вікінги» здібні, і то з «фасоном». Але їхні здібності найкраще можна пізнати увечорі при ватрі, де вони в супроводі гітар мелодійно-романтично співають народні та пластові пісні або забавляють дівчат та гостей веселим, бадьорим пластовим гумором — часто без проб, без підготовки, а так просто «з рукава», як пристало по-пластовому. І гумор в них без вульгарності — в кожному юнаку відчувається природню і теплу чемність, стриманість. Одним словом — «хлопці як соколи»...

В лютому цього року залога влаштувала модерну і дуже цікаву забаву «Світел» для студентів. З нетерплячкою ждуть «Вікінги» теплішої погоди, щоб вдарити веслами у плесо води і поплисти байдарками на дводенну прогулянку у гості до мене на хутір (це 20 миль водою з Рочестеру).

Їхні пляни на майбутнє? — Морсько-літунський табір — самозрозуміло. А після цього студії, студії, студії... приходить пора на нову юнацьку залогу «Вікінг» — вже з числом IV.

Гарпун

ІЗ ГУМОРУ КУРЕНІВ «ЧОРНОМОРЦІ»

— Татку, чи «Чорноморці» мають підводний атомовий човен?

— Мабуть, мають, бо вже довго про них не чути...

— А чи мають також підводні атомові бомби?

— Атомові бомби має тільки Головна Пластова Булава!

— А що мають «Чорноморські Хвилі»?

— Не будь такий цікавий...

МИ МОЛОДІЇ ХЛОПЦІ ЛІСОВІЇ... З ВІТРОМ ІДЕМО МАНДРУВАТИ...

Учасники і учасниці морсько-літунського табору «Таматарка—1970». Отець М. Куданович (5-ий зліва в останньому ряді), пластовий капелян, відправив при відкритті табору молебень і посвятив таборові човни.

(Морсько-літунський табір «Таматарка»)

Тепле сонце радісно сяяло над нашим озером, коли врешті стареньке закатарене і запчихане авто, яким ми їхали, застогнало ще раз і стало на автовій площі. До нього був причеплений вітрильник, і це виглядало як маленький слоник, що носом тримається хвоста мами.

— Приїхала «Фльота Вікінгів» з Рочестеру, — зголосили ми комендантові, пл. сен. Я. Лучкансві...

По всіх «нормальних» привітаннях стерновий і його залага відпливли при доброму вітрі до острова, де був табір. Ми пливемо нашим вітрильником. До нього помаленько щілинкою протікає вода. Не журимося, бо її замало, щоб потонути. Вітрильник наш не був на воді цілий рік, і дошки ще не намокли водою. Перед нами маячить наш острів, що майже зовсім вкритий лісом. Дві високі смереки стирчать понад лісом...

— Наш острів! Ми повернулися до нього цього року знову. На цілих два тижні — він наш!

Вітрильник причалив, вискочили на беріг. Цей самий пісок, це саме каміння, ця сама мокра вода нас оточувала.

Розтаборюємося! Над шатром чотири пластові плахти. Ми не забули, що часом іде дощ і на острові! Сіли ми під «ганок» і дивимося, як наші друзі розтаборюються. Багато ночей проминуло нам на цьому «ганку», тут ми їли, пили, говорили, говорили... Всі події дня ми тут згадували, порівнювали минулорічний табір з цього річним, минулорічні події з цього річними...

Капітанська ватра кожної ночі: якщо хтось хотів би зробити свою замітку, поскаржитись, щось змінити тощо...

Опущення прапорів, молитва, останній розхід без «слава», нічна тиша і... «алярм»! Хто вивдавав робити алярм вже в другу ніч тривання табору?!

Знову до шатра. Засипляємо і знову будить нас свисток. Нічого не порадимо! Біжимо на перевірку знову. Цим разом перевіряють, чи наші рятункові пояси, що все повинні бути «на алярмі», добре зав'язані.

Вранці — хто вночі був останнім, мусів іти під «менажку» зимної води або, якщо хотів, — до озера.

Під кінець табору хлопці задумали «скупати» булаву, бо вона ще не купалася. Але поки надумалися, булава їх обдурила.

Вахтова залага ч. 5. Вахтначальник — Ярको Приймак. Ох, як не хотілося бути ним сьогодні! Сьогодні я хотів бути шмираком — у кухні. Вночі дощ, громи, злива... Наш вічний вогонь поволі гасне. Приходить шмирак до кухні і ставить варити воду. Цілий день шукає за рішам і мие баняки. Кухарка все плаче, бо декому не смакує пожива. Крім тяжкої праці шмирак ще мусить бути і психологом... отже мусить все вислухати, аналізувати, повести терапію...

Друг «Зулю» бере нас на канойки, коли на озері хвилі на три стпи... Друг «Бокс» страшить дівчат, коли вчить нуркувати... А друг Іко з Кольорадо вчить дівчат, як малоощо не перевернути цілу Вікінгську Флоту. А славний комендант спеціалізаційних таборів, Славко Лучкань, вчить усіх, як літак може летіти вгору і в долину, часом прямо, часом на боці.

24 хлопці і тільки 10 дівчат! Чому так мало?

**Табір юнаків під час відпочинку
триденної прогулянки човнами**

Щастя, що хоч є цих десять, бо минулого року і тих не було. «Наші» дівчата спали на сусідньому острові, а жили на нашому.

«Пані капітан» — ст. пл. Адя Бойдуник, скаржилася, що дівоча булава не має моторівки. (Революційний дух визволення! Рівність! Справедливість!).

Цілий табір змок! Всі моторівки, за виїмком однієї, — поломилися. А хлопці на прогулянці переспалися у пана доктора, який мав літунський майдан на озері, де ми причалили літаком. Спали ми в гангарі, де доктор тримає свого літака. На другий день ми поїли смачно в його хаті. Навіть підписали книгу для гостей (історичні гості!)! На другий день зрубали дерева та ще дещо поробили, подякували гарно за гостинність, а він нам за нашу працю і попрощалися. Тоді він витягнув свій великий човен, ми причепили до нього всі наші канойки і він нас потягнув... Як малі каченята за мамою — попливли однією лавою...

Вправи вітрильником «Вихор II»

Пл. скоб Ярکو Приймак, автор цього допису (зліва), одержує посвідку успішного закінчення морсько-літунського табору від першого асистента, ст. пл. Андрія Храпливого, Ч-ця.

У п'ятницю здавали іспити вмілостей. Треба було мати два, щоб мати признаний табір. Того дня падав дощ, було зимно, дув вітер, мряка, великі хвилі, — але всі здавали іспити вмілостей: над водою, у воді і під водою...

В суботу морський табір «Таматарка» закінчився! Погода така сама, як першого дня табору. Юнаки та юначки в пластових одностроях, в білих моряцьких шапках, білих шкарпетках та тенісівках, стояли на закритті табору — всі як один! Це тільки закриття одного розділу в цій книжці. Так, як кожний розділ у книжці є получений однією думкою, кожний розділ додає нову частину до великої книги морського пластування.

Мета — вишколити юнацтво і дати йому те, чого звичайне пластування не може дати, щоб не прийшов час, коли ми перестанемо писати цю велику книгу...

**Пл. скоб Яромир Приймак
Рочестер, США**

(З газетки 19 Кур. УПЮ-ів ім. Митр. Андрія Шептицького в Рочестері, п. н. «Сліди розбав»).
~~~~~

НЕРОЗВ'ЯЗАНІ ПРОБЛЕМИ...

Чи «Лісовий чорт» може піти до неба?

***

Що робить «Чорноморець», як перший раз приходить над море?

Устромляє палець у воду і пробує, чи справді вода солоніша...

ФОТОРЕПОРТЕР ПИТАЄ

пл. розв. Павло Чарський

пл. вірл. Марта Навроцька

пл. розв. Микола Бродин

Ми захопили наших пластунів із Пластової Станиці у Нью-Йорку саме після закінчення святкового апелю з нагоди 22-го січня, щоб дістати від них щиру відповідь на питання, яке тепер серед юнацтва стало дуже актуальним:

«Як відомо, останній Загальний З'їзд Старшого Пластунства в листопаді 1970 р. схвалив, що в майбутньому будуть приймати до УСП лише тих пластунів і пластунок, що мають закінчену пробу скоба або вірлиці. Що ви думаєте про це?»

***

Пл. розв. Микола Бродин, курінний 21-го куреня УПЮ ім. Є. Коновальця в Нью-Йорку, поважно застановляється, заки дасть відповідь:

«3-тя пластова проба повинна бути самостійним, а не примусовим осягом праці пластуна. З мого погляду не думаю, що це треба робити обов'язковою вимогою переходу до УСП. Але я особисто хотів і хочу досягнути ступінь скоба і вже вніс прохання на допущення до складання цієї проби».

***

Пл. вірлиця Марта Навроцька, із 30-го куреня УПЮ-ок ім. С. Галечко, висловлює

свою думку категорично та із притиском:

«Я думаю, що таке рішення не повинно було пройти. Усі ми знаємо, що в різних пластових станицях та різні члени іспитової комісії до 3-ої юнацької проби питають відповідно до своїх вимог — одні легше, інші важче, а не один раз також відповідно до своєї настанови до даної пластуни чи пластуна. При цьому також усі знаємо, а я, що недавно склала пробу, найкраще знаю, скільки із вимог до 3-ої юнацької проби є неактуальних та не мають нічого спільного із теперішнім життям. А втім, чи справді добрим пластуном може бути лише той, що є скобом або вірлицею?»

***

Пл. розв. Павло Чарський, із 9-го куреня УПЮ-ів ім. Святослава Завойвника, є найбільше обережний у своїй відповіді:

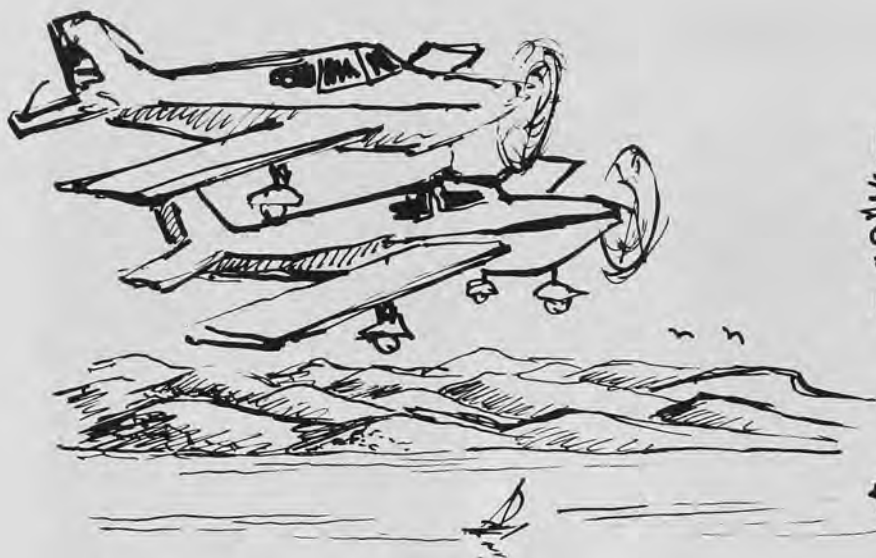
«Я буду старатися здобути пробу скоба, але наприклад для багатьох моїх друзів це буде важко, бо або вони пізно склали першу або другу пробу, і не вистане їм часу, або взагалі не мають 2-гої проби. Якщо справді 3-тя юнацька проба буде обов'язковою для переходу до старшого пластунства, треба хутко про це повідомляти юнаків і їм часто це пригадувати, щоб вони могли відповідно розподілити собі час і передусім, щоб у приписаному часі складали 1-шу та 2-гу пробу».

Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником!
Заплатіть ПЕРЕДплату за „Юнака“ за 1971 р. — 6 дол.!

ІСК-ОБІ
НА ЯСНІ ЗОРІ. ТИХІ ВОДИ...
МОРСЬКИЙ-ЛЕТУНСЬКИЙ ТАБІР 1970
"ТАМАТАРКА"

Вид осірів з літака. Осіри покриті лісом. Табори-шатра розташовані в лісі. Учасники таборів відбували викид збома літаками. Летовище знаходиться приблизно 5 миль водою в ту → сторону. Доступи до летовища лише човном або літаком.

Помимо того що табір був "СУПЕР" модерний з літаками, вітрильником, човнами, радіо-приймачами, водолаженням і т.д. КУХНЯ НАТОМІСТЬ БУЛА ДУЖЕ ПРИМИТИВНА... АЛЕ СМАЧНА...

ЮНАКИ ГОТУЮТЬСЯ ДО ПЛАВБИ
ВІТРИЛЬНИКОМ

ТАБОРОВА "ФЛОТ" СКЛАДАЛАСЬ
З П'ЯТИ ДО СЕМИ МОТОРІВІВ І
8 БАЙДАР-КЕНУ.

ОДИН З НАЙЦІКАВІШИХ СПОМИНІВ З ВОДНОГО ТАБОРУ ЛИШАЄТЬСЯ ПРОГУЛЬКА ЯКА ТРИВАЄ АВА-ТРИ ДНІ НА БАЙДАРКАХ. ПРИХОДИ І НЕГОДИ АЙСНО ГАРТЮЮТЬ МОЛОДИХ ЮНАКІВ.

Моревки - летучий табір на островах озера "Тиха вода" в рисунках ГАРПУНА

В Традиції моревих таборів є звичка "рання купіль". Хто останнім вибігає з шайри "дістає" відро води. Ця традиція неперелодиться - завжди хтось є..... останнім.

Капітанське крісло, вічний возник і ГОНГ - належать до традиції морських таборів. Крісло має бути без улаків - а фіззане ланцюгом.

Про порядок і тиcтоту байдарок - каюток згадують окремі заводи і вахтови.

ІЗ-ЗА БРАКУ ДЕРЕВА НА ОСТРОВІ КОРІСКОДИМ ОБОВ'ЯЗКОМ "шпірака" або "пугловка" - себто дискурно в кухні є НАЗБИРАТИ СУХОГО ДЕРЕВА НА БЕРЕЗІ І ДОСТАВИТИ ЙОГО НА ОСТРІВ

Останні інкаркуції перед летом...

ВАХТОВИЙ АНЯ І ВАХТОВА ЗАЛОГА Є ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВІЧНИЙ ВОТОНЬ ЯКИЙ ГОРИТЬ АНЯ І НІЧ, В ПОГОДУ І НЕГОДУ

ПРО ПЛАСТОВІ ВЕСІЛЬНІ ЗВИЧАЇ

В одному із попередніх чисел «Юнака» розповіла я Вам, Дорогі Подруги, про цікаве пристосування української вишивки до весільного одягу двох пластових молодих пар та обіцяла подати також колись про пристосування українських весільних звичаїв на пластових весіллях.

Не знаю, чи всім Вам відоме, що поодинокі курені старших пластунок стараються опрацювати свої окремі весільні обряди на підставі відомих традиційних у різних областях України народніх звичаїв, і проводять їх на кожному весіллі своїх подруг.

Це незвичайно гарне пристосування української традиції до сьогодинішніх обставин викликає захоплення усіх, що їм приглядаються, а рівночасно затримують ці напі пластові весілля в українському стилі та обрядовості, не заприймаючи звичаїв країн поселення, які нам чужі.

Мені досі відомо про три курені старших пластунок, що виробили свої окремішні весільні обряди, а саме: «Шостокрилі», «Ті, що греблі рвуть» і «Лісові Мавки».

Першим були, однак, у цьому «Шостокрилі», і тому сьогодні хочу подати Вам, як проводять вони цей свій обряд. Описала його в журналі «Шостокриліх» сл. п. ст. пл. Мотря Грушкевич, яка була ентузіасткою української обрядовості та однією із тих, що саме ці весільні звичаї свого куреня увела в життя. Ось що вона розповідала про них.

***

Цілий звичай полягає на передачі весільного українського вінка, що його зберігає перша замужня «Шостокрила». Церемонія вілбувається в часі весільного прийняття, після всіх побажань, а перед початком танців. Усі присутні «Шостокрилі» беруться за руки та, ідучи із кінця залі із піснею «Ми голубку уловили»... приступають до головного стола, де сидять молодята, та забирають із собою молоду. Її саджають на приготованому кріслі на середині залі, а тоді знову «Шоки» («Шо-

стокрилі»), взявшись за руки, із цієї самої пісню ідуть до молодого та беруть його, щоб посалити ліворуч молодої на середині залі.

У цій хвилині через залю іде та «Шостокрила», що остання вийшла заміж, і несе на випиваній подушці вінок. З ним стає перед молодолою та складає їй побажання від усіх заміжніх «Шостокриліх», вичисляючи їх поименно та від усіх інших членок куреня. У її віншуванні має бути підкреслене значення вінка, як символу великої проквітлої любови молодих і багатобарвної традиції українського народу. Тут можна вживати гуцульські співаночки на весілля тощо. Треба теж згадати, що молода має додати свою стрічку до вінка. Побажавши молодій, усі членки куреня, присутні на весіллі, здійсмають звичайне накриття голови молодої, що його вона мала на вінчання, і накладають їй свій вінок. При цьому цілують її та співають — «Многі літа».

Далі приходить черга на молодого. Поволі підходить до нього з другого кінця залі одна «Шостокрила», яка тримає вишивану подушку, на якій лежить шість пер, зв'язаних синьо-жовтою стяжкою. Пера прикриті вишиваною серветкою, щоб їх ніхто не бачив. До неї підходить чоловік тієї «Шостокрилої», що несла вінок для молодої, і разом стають перед молодим. За молодим стають усі членки куреня і разом говорять вірш:

Ой, .. гом Ти зажурился,

Коли взяв си Ти .....

З куренем вжинивси.

Перо тут, перо там

Тепер будеш мати

І у пір'язку весь час

Будеш си казати.

Курінь тут, курінь там —

Нема де втікати,

Бо Ти з ними все життя

Клоніт будеш мати.

Перо, перо, це ознака

Курінь Шок-Прият

Вже свобода тя скінзилась,

Бо Ти вже наш брат.

Тоді відкривають серветку і передають молодому пера із такими словами: «Цими перами Ти стаєш членом клубу мужів «Шостокрилик» — «Шок-Прият». Всі співають йому «Многії літа», цілують по черзі молодого і закінчують обряд «Царівною».

***

Ось так проводять весільний обряд наші «Шостокрили». Як Вам, це подобається, молоді Подруги?

Подруга Оля

ДУМА

Думи мої, думи мої...

а все через "кralі преси"...

Тільки із школи прийду, як мій тато: «ходи сюди сину!» глянь ось тут, до газети, які гарні дівчата, а в кожної минуле перебування... Пластунки, сумівки, грають, співають, всякі нагороди збирають.

Дивлюся я і думаю: хіба цим хвальбам не буде краю? А де ж ми, чим ми гірші, чому ми тільки в асисті?

Зачала жура серце гризти, ні спати не годен, ні їсти, де ж справедливість, хочби пластова, чи все на світі тільки — слова? І враз почув я в собі поклик стати в обороні покривджених. За добрим прикладом не треба шукати. О, ні! Є в нас «Залога Вікінгів», сімка завязятих пластунів; хлопці, славні молодці, працюють, плянують, без них ніде не обійдеться, прогулянка, забава, газетка не клеїться! А ще, коли хочете знати, всі вони скоби — що тут ще додати?

Перший з листи, Яромир Приймак, стерновий, пластун, хоч куди! Веде наш гурток «до щастя, слави і свободи» — «на ясні зорі, тихі води». Робить знімки, з фотоапаратом побачите його всюди, а що негативи не виходять, знають про це люди. Та що йому... Про opinie не дбає, бо за фортепіаном, при Шопені, про все забуває.

За ним є і «місто» — Андрій Цегельський, наш курінний. Пластун ревний, про «Залогу» дбає, на скрипочці їй грає. А як задумали забаву робити, гроші на направу вітрильника збирати, почав для них афіші круглі пензлем виводити. Тут у пригоді став славний гітарист-музикант Роман Стеців. Гарний це хлопчина, з волоссям довгим, як дівчина, в оркестрі грає, на академіях виступає...

Часом до нас вступає «гість рідкий», нам усім добре знаний, Роман Омецінський. Часу йому не стає, черевики в «Сіблейз» продає. Хлопець гоноровий, бо ріст в нього чудовий. Спокій-

ний, як вода і тихий, кажуть, буде дівчатам лихо! Олег Крамарчук, це писар наш... Протоколи, промови, хто ж від нього краще знає? Біда лиш, що великий пан, пса ще більшого має, що манерів не знає, з гостей штани здирає.

Чесний скарбник, Роман Филип, тяжкі гроші в нас числить. Майна там не знати скільки, та чи на морську прогулянку вистачить стільки? Від чого голова? Пропозиція нова: продавати всім сорочки з чорноморськими емблемами, гроші робити мільйонами. Добрий хлопець Іван Лобас, автом їхати він знає, всіх розвозить, де лиш треба, як той шофер — фах вже має (безплатний). Чи то шатра привезти, чи кому поміч нести, добре діло зробити, — Івася не треба вчити.

Провідник наш — чорноморець — сеньйор Богдан Гуран. Труд і час нам свій дає, про нас дбає, мудрі речі викладає. Як плавати, рятувати, вітрильником обертати... Та на морському таборі, чи це очі мої були хворі? Ні, я добре уважав, він моторівкою кермував!

Професор Мірко Пилишенко — «Гарпун», наш приятель і опікун. Маляр прекрасний, сумніву нема, але як пішов рибалити на прогулянці «Зміїв», гарпун цей у воду кинув і... ніколи його не знайшов.

Так то наш гурток працює, сходини пильно відбуває, на майбутнє пляни робить, рук до всього прикладає. Чим не гарна сімка ця, чим собі не заслужила, щоб світ про неї знав, щоб слави вона набула? На майбутнє, я думаю, треба так улаштувати, щоб газетка «Сліди розбань» констест хлопців могла мати. А тоді, я певен, друзі, перше місце дістане «Залога ч. 3» — по заслузі!

Тоді Друг Богдан і Мірко, всі три Ромки і Андрійко, Яромир, Івась і Олег, помандрують в Чорне море... Чи поїдем, ще не знати, але кортить таки дуже, світ далекий оглядати... Дихати на повні груди, поїхати поміж люди!

Пл. скоб Андрій Цегельський
3-тя Залога «Вікінгів»
Рочестер, США

Згідно з постановою Головної Пластової Бували кожний член УПЮ, що зголошується до пластових проб, має вказатися власним примірником юнацького посібника

Життя в Пласті

автором якого є основний Українського Пласту
ПРОФ. Д-Р О. ТИСОВСЬКИЙ

544 сторінок

Ціна: 6.50 дол.

Чи Ви вже вирівняли
передплату?

ПЕРШИЙ БАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ У США

Кандидатки пластової преси на Балі Преси у Філадельфії. Посередині діловод преси КПСтаршини у США, мгр. О. Луцький, і редакторка "Юнака", пл. сен. Ольга Кузьмович.

Кандидатки на кралою журналу "Юнак" з його редакторкою (третя зліва). Від ліва: ст. пл. Р. Мицьо, ст. пл. М. Авдикович, пл. сен. О. Кузьмович, ст. пл. Л. Мельник, пл. вірлиця Х. Баранська та ст. пл. Н. Чума.

кралі і князівен Української Преси у США.

З уваги на побажання деяких редакцій організатори балю не обмежили числа зголошених кандидаток від поодиноких часописів, і так до конкурсу на балі стануло 41 молода дівчина — представниці нашої різноманітної преси, що друкується на терені США, починаючи від щоденника «Свобода», а на циклостелевих виданнях кінчаючи.

Світлини кандидаток разом із коротшими або довшими даними про них, були поміщені завчасу на сторінках щоденників «Свобода» та «Америка» і дали цілому громадянству уявлення про вигляд і кваліфікації цих молодих дівчат. Усі вони були членками молодечих організацій і активними в українському житті, з успіхами в науці і широкими особистими зацікавленнями, зокрема артистичними та журналістичними.

З-посеред них аж 21 — це були наші пластунки, юначки та молоді старші пластунки. Із цього 11 репрезентувало пластову пресу, а 10 — інші журнали та часописи. Дивним, отже, видалося усім численним присутнім на балі рішення журі, яке з-поміж цих 21 гарних та справді зразкових у науці та праці українських пластунок не знайшло жадної, гідної вибору.

Журі, в особах: проф. П. Андрусева, п-і Іванни Савицької-Мусій, пані Ярослави Ласовської, пана Володимира Ласовського і пана Теодора Терен-Юськова, обрало королевою Української Преси у США студентку Адріянну О. Легету, членку ТУСМ і виховницю СУМА, репрезентантку видання ТУСМ «Соняшник», а князівнами — студентку Іванку Бульбу, репрезентантку католицького часопису «Шлях», і ученицю «гайскул», членку СУМА Христю Шашкевич, репрезентантку часопису «Голос Лемківщини».

Після цього вибору, організатори балю про-

Королева троянд — репрезентантка "Юнака", ст. пл. Наталка Чума.

Як ми вже подавали в «Юнаку», 30-го січня ц. р. відбувся у Філадельфії перший на терені США Баль Української Преси, серед великого зацікавлення української громади та із вибором

голосили ще голосування трояндами самої публіки, яка мала обдаровувати ними своїх кандидаток на королеву і князівен троянд. Найбільшу кількість троянд одержала старша пластунка Наталка Чума, яка увійшла до півфіналу конкурсу, як репрезентантка нашого журналу «Юнак», і серед ширих та гарячих оплесків публіки її проголошено королевою троянд. Першою князівною троянд стала ст. пластунка Христя Швед, що репрезентувала часопис «Америка», а другою князівною — пл. вірлиця Юліяна Осінчук, яка заступала журнал «Український Журналіст».

Пластову пресу на балі заступали як кандидати поодиноких видань такі пластунки: 1. Журнал «Готуйсь» — новацькі виховниці Пл. Станиці Нью-Йорк, пл. розв. Маруся Дармограй і пл. розв. Віра Семушак; 2. Листок Пластприяту — ст. пл. Валерія Величковська із Пл. Станиці Ньюарк; 3. «Пластову Ватру» (пл. сторінку у «Свободі») — ст. пл. Ліда Прокоп з Нью-Йорку та ст. пл. Лариса Сигіда з Ньюарку, 4. Журнал «Юнак» — ст. пл. Марта Авдикович з Ньюарку, пл. вірлиця Христя Баранська з Йонкерс, ст. пл. Лариса Мельник з Ньюарку, ст. пл. Роксоляна Мицьо з Ньюарку та ст. пл. Наталка Чу-

ма з Нью-Йорку. 5. «Скоб» (пл. сторінку в «Америці») репрезентувала ст. пл. Оленка Куземська.

Усі кандидатки нашого журналу добре відомі нашим читачам, як його дописувачі і рисівники, а ст. пл. Роксоляна Мицьо і пл. вірлиця Христя Баранська як співавторки та рисівники у першому випуску бібліотеки «Юнака» п. н. «Контрасти».

Обрана на королеву троянд старша пластунка Наталка Чума відома читачам «Юнака» із лютневого числа ц. р., де ми писали про неї як про головну акторку «Лісової Пісні» Лесі Українки у постановці Студії Мистецького Слова в Нью-Йорку. Наталка, крім своїх непересічних акторських здібностей, училася танцю в балетній школі В. Переяславець і гри на фортепіані у проф. О. Музиченка. Закінчила середню школу на весні 1970 р. і тепер є студенткою першого року Гантер Каледж у Нью-Йорку. У пластовій організації є активною і зразковою пластункою від наймолодших років. Аж три роки була курінною 2-го куреня УПЮ-ок ім. Лесі Українки, який за її проводу здобув перше місце на Метрополітальному Святі Весни у 1969 р., а тепер є впорядницею гуртка юначок у цьому самому курені.

РАВТ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В ТОРОНТІ

СТ. ПЛ. ІРИНА МАКАРИК КРАЛЕЮ

УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ НА 1971 РІК

Краля української преси і радіо в Канаді на 1971 р., ст. пл. Ірина Макарик (посередині), 1-ша князівна — Леся Ткаченко (зліва) і 2-га князівна — Дарія Роздольська (зправа).

Достойний Іван Яремко, міністер Онтарійського провінційного уряду, разом з кралею української преси на 1971 р., ст. пл. Іриною Макарик.

IV-ий конкурс дописів до „Юнака” ЮНАЦТВА ПЛ. СТАНИЦІ У НЬЮ-ЙОРКУ

Редакторка „Юнака”, пл. сен. О. Кузьмович, вручає першунам у конкурсі дописів їхні нагороди.

Цьогорічний конкурс дописів пластового юнацтва у Пластовій Станиці в Нью-Йорку, четвертий з ряду, зібрав у порівнянні із третім меншу кількість дописів та цим і створив неабияку проблему для членів журі, до якого входили: пл. сен. В. Барагура, ст. пл. У. Близнак, пл. сен. О. Кузьмович і пл. сен. В. Тершаковець.

Конкурс підготувала і провела, як і минулих років, пл. сен. Марта Ярош, а проголошення вислідів відбулося, згідно із традицією минулих років, у часі святкового апелю Пластової Станиці з нагоди 22-го січня ц. р. До конкурсу стануло 15 учасників, у тому 11 у молодшій групі у віці 12-14 років і лише чотири у старшій групі у віці від 15 до 18 років, у тому двоє представило по три вірші свого авторства.

Нагороджені одержали цим разом малі грошеві нагороди та збірку творчости молоді бібліотеки «Юнака» п. н. «Контрасти».

НАГОРОДЖЕНІ ДОПИСИ ТА ЇХ АВТОРИ

I. Молодше юнацтво (від 12-14 років)

Поетичні твори

● 1-ше місце — пл. розв. Ольга Стасюк із 18-го Куреня УПЮ-ок, назва твору: «Подвійний парадокс»;

● 2-ге місце — пл. уч. Оксана Городецька із 18-го Куреня УПЮ-ок, назва твору: «Пластова стійка»;

● 3-тє місце — пл. розв. Нестор Близнак із 3-го Куреня УПЮ-ів за вірш про Місяць, якому автор не дав заголовку.

Прозові твори

● 1-ше місце — пл. уч. Андрій Юзенів із 21-го Куреня УПЮ-ів, назва твору: «Боа-констріктор»;

● 2-ге місце — пл. розв. Юрій Яримович із 3-го Куреня УПЮ-ів, назва твору: «Радісна подія».

● 3-тє місце — пл. уч. Андрій Рак із 3-го Куреня УПЮ-ів, назва твору: «Моя подорож в Україну».

II. Старше юнацтво (від 15 до 18 років)

Поезія

З уваги на цікавість підходу та рівень двоє contestantів, що склали по три вірші, журі поділило перше місце поміж них, а саме: пл. вірлицю Марту Навроцьку із 30-го Куреня УПЮ-ок, вирізняючи як найкращий із трьох віршів п. н. «Для Тої»; пл. уч. Олеся Мотиля із 9-го Куреня УПЮ-ів, вирізняючи як найкращий із трьох віршів вірш «Дивись, зраднику».

Проза

Складені у старшій групі два прозові дописи журі визнало рівними і поділило перше місце поміж обидвоє contestantів, а саме: пл. розв. Христину Дармограй із 30-го Куреня УПЮ-ок за допис п. н. «Осінь в лісі»; пл. розв. Романа Івасикова із 21-го Куреня УПЮ-ів за допис «У перегони з вітром».

Крім цього журі вирізнило есей, який своєю технікою не підходив до повищих груп п. н. «Замаскований світ», автором якого виявилася пл. вірлиця Марта Навроцька.

ПОДВІЙНИЙ ПАРАДОКС

Допис нагороджений 1-им місцем у молодшій групі поетичних творів на 4-ому конкурсі дописів до „Юнака” Пл. Станиці Нью-Йорк.

I

Всі змисли як живі драти,
Чуєш, переживаєш, кожний звук, рух, кожне мерехтіння.

Нічне повітря гостро колить ніздря.
Напружуєш очі, змагаєшся, пробуєш щось, там у темряві побачити...

Але там нічого нема...

Стоїш, стараєшся заглушити схвильоване биття
молота в грудях та в ухах.

Намагаєшся почути, зрозуміти той звук,
Якого там немає...

II

Червоне проміння нового дня починає виглядати з-під обрію;

Глянеш і усміхнешся — вже не довго.

Тепер не стоїш, а сидиш на зимній, покритій ранньою рососою, землі.

Очі здаються такими, такими тяжкими, пекучими. Схиляєш голову на руки.

Ох, як хочеться на мить примкнути їх!

Підсвідомість протриває — але свідомість заглушує її.

Очі злипаються і все зникає...

Голоси ранніх птахів ніби заповнюють всей світ. Уха і голова шумлять цвіркотінням і ти приходиш назад до притомности.

Як довго тебе не було? Може дві-три хвилини. Задовго.

Зриваєшся на ноги, хочеш, дуже хочеш розрухатися.

Дивишся на годинник,
Ще трохи, ще тільки...
До вставання...

Початок та кінець
А що посередині?

Пл. розв. Оля Стасюк
18-тий Курін УПУ-ок в Нью-Йорку

З ПРИРОДИ І ТЕХНІКИ

ДЕЩО ЦІКАВОГО ПРО ТЕПЛОТУ

Відповіді на питання, поміщені у статті під тим самим наголовком у «Юнаку» за грудень 1970 р. на 17-ій сторінці.

1. Поява сміття пояснюється так: восени і взимку на ґрунт і сніг падає безліч різних часточок дерева (кора, сучки, шишки тощо). Цей відпад узимку звичайно покривається снігом. На початку весни, коли сніг стає важчим і пористим і починає розсипатись на окремі крупинки, він осідає і все, що було в нього занурене, опиняється на поверхні. Пізніше, як сонце починає пригрівати, це сміття знову занурюється в сніг, бо маючи темний колір, воно поглинає теплові промені інтенсивніше і сніг під ним тане швидше, ніж в інших місцях.

2. Згортаючись у клубок, тварини значно зменшують зовнішню поверхню свого тіла, що зменшує віддачу тілом тепла.

3. Влітку, в наслідок значного нагрівання ґрунту, утворюються висхідні течії повітря, які виносять зі собою велику кількість водяної пари

порівняно дуже високо. Восени особливо взимку шари повітря, які прилягають до ґрунту, нагріваються набагато менше, і його висхідні течії виносять водяну пару на значно меншу висоту. Надвечір нагрівання і піднімання повітря припиняється і внизу на поверхні землі воно починає охолоджуватись від ґрунту, що теж охолоджується на ніч. Хмари, які складаються з найдрібніших краплинок води, у цей час починають опускатися. Потрапляючи в тепліші шари повітря, вони нагріваються і випаровують, перетворюючись у невидиму водяну пару.

4. Під час морозу птахи сидять найжачившись, створюючи тим самим навколо себе «повітряну сорочку». Під час польоту повітря навколо тіла птахи весь час змінюється, відбираючи тепло. Ця втрата тепла може бути такою великою, що птаха замерзає.

5. Як відомо футро, вата і т. п. — добрі теплоізолятори. Під час морозу вони захищають тіло людини від втрати тепла, а під час спеки — від нагрівання теплішим зовнішнім повітрям. Тому теплий одяг захищає тіло людини від сонячних променів (н. пр., футрянні шапки).

6. Це явище пояснюється тим, що при замерзанні вогкого ґрунту виділяється значна кількість тепла плавлення льоду, яке нагріває ґрунт. Крім того треба врахувати ще й погану теплопровідність льоду.

7. При таненні лід поглинає велику кількість тепла, тому його і використовують як добрий охолодний матеріал.

У гарячих країнах річки звичайно беруть початок у горах, покритих вічним льодом. З настанням тепла починається танення льоду, що й спричиняє літнє розливання рік.

Гірські ріки беруть свій початок з льодовиків і вічних снігів, яких танення уранці відбувається повільно, бо сонце стоїть ще низько. Удень, коли сонце стоїть високо, лід і сніг тануть інтенсивно, і вода в гірських річках прибуває особливо бурхливо.

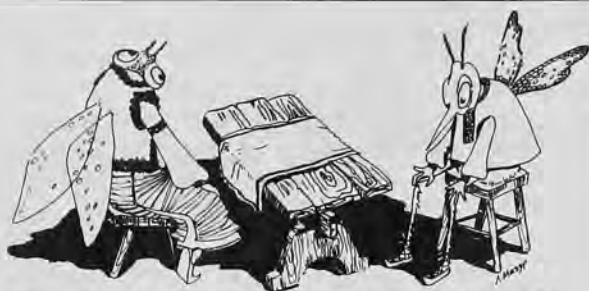
ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ.

Модерні — першої класи — забезпечені поліси на життя; Допомога окаліцілим і немічним членам; Стипендії і стипендійна допомога студіюючій молоді у вищих школах; Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознавства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в анрлійській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчі інформації пишть або телефонуйте до місцевих секретарів і організаторів УРСоюзу; до його головного організатора на Канаду Анатолія Білоцерківського на адресу: 490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 366-1775 або до Гловної Канцелярії УРСоюзу — 440 Wyoming Ave., Scranton, Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

ВЕЧІРНІ РОЗМОВИ МУХИ З КОМАРЕМ

ДЕЩО ПРО ДОЛЮ НАШОЇ «ПАРИ»

У березневому числі «Юнака» помістили ми цікаву розмову мушки з комарем, які, виявляється, так добре знають та чують, що говорить і як думає наше юнацтво. Тепер хочемо поінформувати наших читачів трохи точніше про цю дивну пару, яка зголосилася до співпраці в нашому журналі. — Редакція.

.....«Ой що ж то за шум угинився? .....
Що комар та й на мусі оженився...»

Цю пісню ми часто співаємо на таборах, а головню на вечірніх ватрах, коли малі докучливі мушки літають перед нашими очима, а комарі невпинно жорстоко нападають на кожне незакрите місце нашого тіла. Саме в такий час ми мріємо про те, щоб ця славна пісня-казка стала дійсністю та щоб комарі полетіли залишатися до мух і мухи до комарів — а нас людей залишили у спокою.

І ось саме на одній вечірній ватрі, коли комар уже добре дошкулив комендантці юнацького табору (а цей комар кусав лише членів булав, бо походить із старого «соколівського» роду) на «Бобрівці-Комарівці» (як цей табір біля Гартфорду у США називає юнацтво) він познайомився із мушкою. А що «Бобрівка» славна із розпалювання пластових романтичних почувань, — так за три тижні «комар та й на мусі оженився»...

На післявесільну подорож молода пара полетіла по всіх пластових оселях і таборах та з великою приємністю дошкуляла пластунам і пластункам. Під кінець літа 1970 р. полетіли вони аж до Торонта в Канаді на Пластовий Конгрес і КУПО, після чого комар записався, гордився тим, що був першою проблемою новообраного голови ГПБ, а мушка — голови ГПРади.

Але все закінчилося, і молода пара по-

вернулася до свого «гніздечка» на «Бобрівці», щоб там перечекати до наступного літа.

*«Ой сів же комар на дубозку,
Спустив свої ніженьки по листозку.*

*Зірвалася шура — буря,
Вона того комарика з дуба здула.*

*Ой упав же комар з високости,
Поламав, потропив ребра й кості...»*

Страшна пригода! Комара відвезли до найближчої лікарні, де після восьмигодинної операції лікарі успіли врятувати йому життя, хоча вже не могли врятувати крила та ніжки, і наш комар залишився спаралізованим.

Тепер його вірна дружина — мушка возить його на кріселку. Через це вони мусіли покинути невідгоди «Бобрівки» і переїхали до Нью-Йорку. Тут ми їх «притулили» (бож пластуни все думають, як зробити якесь «добре діло») в редакції «Юнака».

Коли лише трохи потеплішає, мушка, щоб розвеселити та потішити комара, буде літати поміж пластуном та слухати пильно їхніх розмов, а опісля доповідати про все, що почує, комареві, щоб з ним аналізувати пластові проблеми.

За те, що ми в редакції їх обоє утримуємо та дозволяємо безпечно їм жити, вони згодилися брати їхні розмови на звукозаписувач і, що цікаве, переписувати на сторінки «Юнака». А щоб бідний комарик не забув смаку пластової крові, дозволено йому час до часу кусати членів пластового проводу, що заходять до редакції «Юнака».

На закінчення подаємо листа комара, який він подиктував нам до всіх пластунів.

***

Мої Дорогі Пластуни!

Хоча мушка літає поміж Вами та мені точно доповідає про Ваші пригоди і розмови — вона, як знаєте, дуже маленька і не має сили Вас усіх часто відвідувати. Тому прошу Вас, пишіть до мене (тут мушка мене справляє: до НАС!) на адресу редакції «Юнака», де я живу, про Ваші зайняття, проблеми у пластовому та щоденному житті, абож питайте у нас порад. Ми обоє багато обсервували, бачили та жили довго поміж пластунами і наш досвід Вам напевно допоможе.

(підпис комара)

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)

Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.
* Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки * содові води
* морозиво * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
* шкільне і канц. приладдя * українські і чужомовні часописи.
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічів нашої молоді!

ЩО НОВОГО В ПЛАСТІ

ПЛАСТУНИ В НЬЮ-ІОРКУ МАЮТЬ
СВІЙ ДІМ

Пластова Станція в Нью-Йорку, найбільша кількістю членів у вільному світі, після довгих років закінчила щасливо перебудову і стала власником Пластового Дому при другій Евеною поруч Народнього Дому та пластової крамниці "Молоде Життя".

У дні 5-го грудня 1970 р. відбулося велике і торжественне посвячення цього дому у присутності духовенства, представників українського громадянства, батьків пластової молоді, пластового вищого проводу і численної пластової молоді, як також представників братньої молодечої організації СУМА та представників довколишніх пластових станиць.

Посвячення дому повершив Преосвященний Кир Йосип Шмондюк, Єпископ стемфордський, в асисті пластових капелянів Крайової Пластової Старшини у США, пл. сен. о. митр. протопресвітера Артема Селепина, капеляна пластової молоді православного віровизнання, і пл. сен. о. Богдана Смика, капеляна пластової молоді католицького віровизнання. У посвячені взяв також участь парох церкви св. Юра в Нью-Йорку, о. д-р В. Гавліч.

Після церковних відправ, що відбулися у великій залі нового Пластового Дому і посвячення приміщень поодиноких пластових з'єднань, зокрема кімнат юнацьких куренів, достойні гості перейшли до великої залі Народнього Дому на святочний бенкет.

У часі посвячення дому пластова юнацтво в одностроях і зі своїми прапорами заповнило свої домівки, які прикрашено відповідно на цю святочну днину, а в часі бенкету юнацтво забавляло гостей дуже

Відновлений Пластовий Дім у Нью-Йорку на розі Другої Евеною та 9-ої вулиці. На розі на лизу ресторан "Веселка", власність пл. сен. В. Дармохвала, куди заходять частенько пластуни після своїх зайнять. На лівому боці пластова крамниця "Молоде Життя" із пластовим вирядом та пластовою літературою.

Преосвященний Кир Йосип Шмондюк, єпископ стемфордський, у часі посвячення. Ліворуч пл. сен. о. Артем Селепина, праворуч перший біля Преосв. Йосипа, о. д-р Е. Монастирський, побіч нього пл. сен. о. Б. Смик.

Пл. розв. Віра Семущак, новацька виховниця разом із представниками новацтва та юнацтва вітає на порозі Пластового Дому перед посвяченням достойних гостей. Направо позаду пл. сен. Роман Рогожа, голова Комітету Посвячення Пластового Дому.

Хор коша пластунок у Нью-Йорку під проводом пл. вірлиці Юліани Осінчук співає в часі бенкету.

добре виведеною програмою зі співами і скечами.

Тепер пластова молодь у Нью-Йорку має вже на власність якнайкраще вивіноване приміщення, прибрані після власної ініціативи кімнати на зайняття та велику привітливую залю, у якій відбуваються постійно вечірки, збірки, літературні та мистецькі вечори, дискусії, як також відправи та курси. Заля поволі дістає вивінування до ігор і забав, має добрий фортеп'яні (завдяки заходам матерів пластунок) і є відкрита для вжитку юнацтва, зокрема в часі "недільниць". У місяцях лютому-березні у цій залі відбулася з ініціативи приятельки Пласту, пані О. Соневицької, перша мистецька виставка для широкої публіки образів відомого українського маляра, В. Кричевського.

ПЛЕКАЄМО ТРАДИЦІЮ НАШОГО КУРЕННЯ

Наша Свят-Вечірна зустріч

Не було ще так ні одного року, щоб юначки 2-ого Куреня УПЮ-ок ім. кн. Ольги у Вінніпезі не зібралися у пластовій домівці, щоб відсвяткувати як одна родина Святий Вечір.

Цього року, 6-ого січня, о год. 12.30, юначки засвітили свічку, щоб відзначити, що саме в той самий час появилася перша Свят-вечірна зірка в Україні. На столі стояли приготовані юначками дванадцять традиційних страв.

У святочній атмосфері ми відспівали декілька колядок, а наша курінна, пл. розв. Оксана Сливинська, склала щирі побажання з нагоди Різдвяних Свят.

Поділившись просфорою, ми поділилися думками в різні частини світу, де наші пластуни і пластунки, так як ми, святкують Свят-Вечір далеко від нашої України. Наші почування і думки зустрілися десь у просторі і ми спільно слали їх усьому нашому народові на Рідній Землі.

Пл. роз. Марійка Кривуляк
курінна хронікарка
Вінніпег, Канада

Частина членок 2-го Куреня УПЮ-ок у Вінніпезі зібрана з нагоди їхньої Свят-вечірньої зустрічі

**Закликайте Ваших друзів і приятелів
передплачувати і читати «Юнака»!**

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК

які уклад З. Івасиків

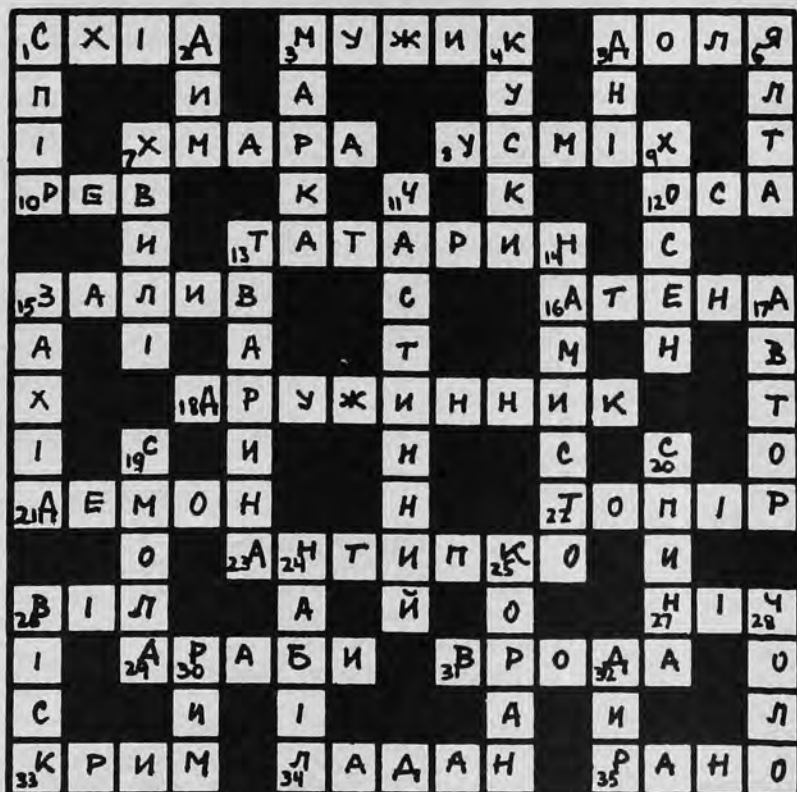
з «Юнака» ч. 11 за листопад 1970 р.

з «Юнака» ч. 12 за грудень 1970 р.

(на 24-й сторінці)

1. Шарада: **КА-РА-ВА-НА**
2. Таємнича візитівка: **ОПЕРНИЙ СПІВАК**
3. Влучну розгадку хрестиківки надіслав пл. розв. Марко Букачевський із Нью-Брансвік.

1. ХРЕСТИКІВКА (24 сторінка)

2. Шарада: **КОРАЛІ** (26 сторінка)

3. Таємнича візитівка: **РЕДАКТОР** (26 стор.)

Влучні розгадки хрестиківки надіслали: пл. розв. Адріана Генік-Березовська з Торонта та пл. розв. Ярослав Рінник із Нью-Брансвік і пл. розв. Марко Букачевський з Нью-Брансвік.

ПРОХАЄМО ПРОБАЧЕННЯ НАШИХ ЧИТАЧІВ

У загадках в «Юнаку» в числі 12 за грудень м. р. зайшла у «Таємничій візитівці» помилка, яка унеможливила дати влучну розгадку цієї візитівки. Наш мовний коректор, справляючи мову, змінив текст загадки із «ОСИП ІВАН КРЕЙП» на «ЙОСИП ІВАН КРЕЙП», що дало у висліді дві літери «Й» тоді, коли була потрібна лише одна така літера.

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця
у США має на складі:

♦ пластові однострої ♦ пла-
стові відзнаки до одностроїв
і таборовий виряд ♦ пласто-
ву літературу ♦ і т. п.

MOLODE ZYTTLIA, Inc.

302 E. — 9th St.,

New York 3, N. Y., U.S.A.

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає ПОЗИКИ та
- приймає ОЩАДНОСТІ.
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- Урядові години:
вівторок і п'ятниця 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА". ЗА ЛЮТИЙ Ц. Р.

Замість квітів на могилу св. п. пл. сен. Романа Клоса з Лорейну, США, склали члени Його родини, члени Пласту, колишні працівники "Маслосоюзу" в Станиславові та громадяни-приятелі покійного	520.00
В першу річницю смерті Найдорожчої Мами, св. п. Вероніки Стойкевич, для вшанування її пам'яті склали пл. сен. Іванна зі Стойкевичів та Петро Ганкевичі, Йонкерс, США	100.00
Пл. сен. Ганна Герасимович, Манчестер, голова КПС у Вел. Британії	100.00
Члени Пластової Станиці в Балтімор, США, замість квітів на свіжу могилу св. п. Романа Клоса з Лорейну, США	30.00
Ред. Іван Еліяшевський, Торонто, Канада	26.50
Пластунки із Пластової Станиці в Кентоні, США замість квітів на могили св. п. ст. пл. Мотрі Груш-кевич-Бігун і ст. пл. Оксани Грушкевич	25.00
Замість квітів на свіжу могилу проф. Володимира Цісика, Батька їхньої подруги, ст. пл. Мухи Цісик, членки 18-ого Күреня УСП-ок "Шостокрилі"	20.00
Членки 2-ого Күреня УПУ-ок ім. кн. Ольги у Вінніпезі, Канада, замість квітів на могилу бл. п. Сергія Полікші, Батька їхньої колишньої зв'язкової і подруги, пл. сен. Галини Коваль	10.00
35-тий Күрінь УСП-ів "Побратими", Чикаго, США	7.00
Замість квітів на могилу св. п. пл. сен. Романа Клоса, з Лорейну, США, батька її товаришки, Оксани Клос, склала ст. пл. Ліда Боднар з Парми, США	5.00
Пл. сен. Роман Сенчук, Вінніпег, Канада, замість квітів на могилу св. п. бл. п. Романа Клоса з Лорейну, США	5.00
ст. пл. Христа і Антін Колтунюки, Денвер, США	5.00
пл. юн. Марта Зелик, Нью-Йорк, США	4.00
пл. юн. Андрій Заяць, Чикаго, США	4.00
пл. сен. Тарас Лиськевич, Чикаго, США	4.00
пл. юн. Софія Коропей, Лінкольн, США	4.00
пл. юн. Роман Процик, Філадельфія, США	4.00
пл. юн. Таїса Шеремета, Бінгемтон, США	4.00
пл. юн. Наталка, Марія і Володимир Кривуляки, Вінніпег, Канада	4.00

пл. юн. Лариса Дем'яненко, Ст. Кетерінс, Канада	4.00
пл. юн. Андрій Реннер, Озон Парк, США	4.00
пл. юн. Оксана Гаврилук, Нью-Йорк, США	4.00
ст. пл. Роман і пл. юн. Ліда Дикуні, Торонто, Канада	3.00
пл. юн. Зенон і Андрій Лебеді, Торонто, Канада	3.00
пл. юн. Тая і Дарія Єзерські, Клівленд, США	3.00
пл. юн. Андрій Тершаковець, Торонто, Канада	3.00
пл. юн. Ігор Бойцун, Трентон, США	2.75
пл. юн. Марія і Олекса Мотилі, Лонг Айленд Сіті, США	2.00
пл. юн. Ярослав Рінник, Нью Брансвік, США	2.00
ст. пл. Петро Срібняк, Вінніпег, Канада	2.00
пл. юн. Ігор Лукомський, Нью Гейвен, США	2.00
пл. юн. Оленка Кукүруза, Мінеаполіс, США	2.00
пл. юн. Марта Лісикевич, Воррен, США	2.00
пл. юн. Тоска Кекіш, Чикаго, США	2.00
пл. юн. Ірина Крайник, Бінгемтон, США	2.00
пл. юн. Юрій Водославський, Торонто, Канада	1.00
пл. юн. Юрій і Орест Лещишини, Торонто, Канада	1.00
пл. юн. Христина Дорожинська, Савт Голланд, США	1.00
пл. юн. Ольга Одосій, Філадельфія, США	1.00
пл. юн. Олесь Стадник, Едмонтон, Канада	1.00
пл. юн. Олександр Мартинець, Рочестер, США	1.00
Разом у цьому списку	\$ 930.75

● Усім жертводавцям складаємо на цьому місці нашу щирі подяку за їхні датки на пресфонд "Юнака". Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавниче діло.

● Усіх тих, що в цьому році ще не склали своїх датків на пресфонд "Юнака", прохасмо зробити це як найшвидше.

● ХТО ЧЕРГОВИЙ?

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

На 8-ій сторінці в "Юнаку" за лютий ц. р. у статті п. н. "Лісова Пісня у виконанні молодих" трапилися прикрі помилки через надрукування під ілюстраціями неправильних підписів. Оце подаємо правильні підписи. Повинно бути:

У 1-ій колонні під 1-ою ілюстрацією: Лукаш — Т. Яремко, Мавка — Т. Чума, Дід — М. Гаврилук; під 2-ою ілюстрацією: Килина — Л. Голюка, Лукаш — Т. Яремко, Мама — Л. Прокоп.

У 2-гій колонні під 1-ою ілюстрацією: Лукаш — Т. Яремко і Мавка — Т. Чума; під 2-ою ілюстрацією: Килина — Л. Голюка у сварці з Мамою — Л. Прокоп.

Авторку статті і наших читачів перепрошуємо за ці помилки.

Редакція

ПРИЧЕПИЛОСЬ

— Ой, відрвіть Теля від мене,
Бо причепилось, навіжене.
І не відчепиться ніяк! —
В Теляти на хвості пищав Реп'ях.

Павло Ключина
«Свиня в саду»
(Байки) — Київ 1968 р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ світлої пам'яті

пл. сен. РОМАНА КЛОСА з Лорейну, Огайо, США,

члена 5-ого Куреня УПСів у Загоні "Червона Калина", колишнього крайового голови Українського Пластового Сеньйорату у США та основника і довголітнього станичного Пластової Станиці в Лорейні, що відійшов від нас ненадійно на 67ому році свого трудолюбивого життя 17 січня ц. р. на Вічну Варту, склали згідно з бажанням Покійного на пресфонд "Юнака":

Дружина і діти	\$40.00
Пластова Станиця Лорейн	25.00
Пластова Станиця Дітройт	20.00
Пл. сен. Адріан і Марта Галяревичі, Клівленд	20.00
Пл. сен. Дарія і Юрій Даревичі, Торонто	20.00
Українська Школа, Лорейн	15.00
Іван і Іванна Зельські, Вінніпег	15.00
Український Конгресовий Комітет, Лорейн	10.00
Анна Наконечна, Дітройт	10.00
Михайло Подільник, Торонто	10.00
Похресниця Н. П., Торонто	10.00
Пл. сен. Марта і Богдан Ковчі, Клівленд	10.00
Василь і Ліна Камінські, Парма	10.00
Софія і Степан Шуровські, Дітройт	10.00
Humphrey Hall, Kent State University	10.00

Константин і Стася Мацілінські, Лорейн	5.00
Мгр. Мотря Мацілінська, Лорейн	5.00
Мгр. Омелян і Христя Мацілінські, Дітройт	5.00
Мгр. Володимир і Оксана Барани, Дітройт	5.00
Мгр. Петро і Лідія Яцеві, Лорейн	5.00
Мгр. Іван і Стефанія Лучковські, Лорейн	5.00
Евдокія Ступарик, Лорейн	5.00
Д-р Юліан і Тетяна Сілецькі, Лорейн	5.00
Родина Біляки, Лорейн	5.00
Євген і Марта Пашини, Лорейн	5.00
Іван і Дарія Микити, Лорейн	5.00
Отець Тарас і Антонія Дурбаки, Акрон	5.00
Марія і Омелян Лесюки, Лорейн	5.00
Пл. сен. Лідія і Володимир Базарки, Парма	5.00
Пл. сен. Володимир Горський, Лорейн	5.00
Пл. сен. Роман і Мирослава Сторощуки, Ошава	5.00
Ст. пл. Маруся Сухарчук, Лорейн	5.00
Пл. уч. Маруся Федик, Лорейн	5.00
Пл. сен. Євген і Оксана Пакуші, Лорейн	5.00
Пл. сен. інж. Володимир Федорів, Лорейн	5.00
Богдан і Марія Дейчаківські, Лорейн	5.00
Григорій і Параскевія Гаркачі, Лорейн	5.00
37-й Курінь УПЮ-ов ім. ген. Мирона Тарнавського Лорейн	5.00
Mrs. Tillie Wolfe, Lorain	5.00
Mrs. Jonet Pasti, "	5.00
Mrs. Papenbrock, Eliria	5.00
Mrs. John Pawlak, "	5.00
Пл. сен. Ігор і Оріся Руденські, Парма	5.00
Ярослав і Катруся Шокалюки, Клівленд	5.00
Ст. пл. Лариса Микита, Лорейн	3.00
Тамара Погуляй, Лорейн	3.00
Д-р Володимир і Уляна Білецькі, Акрон	2.00
Петро і Марія Івансичини, Лорейн	2.00
Разом	390.00

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. РОМАНА КЛОСА з Лорейну, США,

нашого дорогого колишнього начальника "Маслосоюзу" складалемо на пресфонд пластового журналу "Юнак" як колишні працівники "Маслосоюзу" в Станиславові:

1. Инж. Михайло Хроноват	\$ 5.00
2. Галя і Ярема Попелі	25.00
3. Софія Скоп-Манорик	15.00
4. Зеновія Камінська	10.00
5. Ольга Захарія	10.00
6. Анна Ліськевич	10.00
7. В. Івануса Бойчук	10.00
8. Данило Пісецький	10.00
9. Ярослав Добровольський	10.00
10. Степан Зубаль	10.00
11. А. Заславський	10.00
12. Іванна Рудакевич	5.00
Разом	\$130.00

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

що вплинули від грудня 1970 р. до лютого ц. р.

1. Пл. юн. Марта і Христя Возняки, Ньюарк, США, для учителя в Югославії.
2. Ст. пл. Світляна Луцька, Вудсайд, США, для юнака в Югославії (втретє).
3. Співучий Гурток "Б'юльки" Торонто, Канада, 3 дарункові передплати для Європи.
4. Д. Ш., Торонто, Канада, для юнака в Югославії.
5. Ст. пл. Галя Бродович, Монтреаль, Канада, для юнака в Югославії.
6. Пл. сен. Петро і Ольга Саварини, Едмонтон, Канада, для юначки в Торонті.
7. Омелян Коморовський, Філадельфія, США, для юнацтва у Чехо-Словаччині, 10 дарункових передплат.
8. Ольга Дівнич, Балтімор, США, для юнака в Німеччині (вчетверте).
9. О. Ярослав Гайманович, Монтреаль, Канада, 4 дарункові передплати для юнаків у США.
10. Пл. юн. Рута і Христя Панчуки, Чикаго, США, для юначки в Ньюарку за 2 роки.
11. Д-р В. Кліш, Філадельфія, США, для юнака у Філадельфії і Франції (вп'яте).
12. Пл. сен. Богдан Ухач, Дітройт, США, для юнака в Дітройті (вшосте).
13. О. Лев Дорош, Мінеаполіс, США, для юначки в Балтімор, США (вшосте).
14. Роман Яценків, Чикаго, США, для 2-ох юначок у Ганнібалі, США.
15. Пластова Станиця, Нью-Гейвен, США, 6 дарункових передплат для неможливих юнаків і юначок в Аргентині. Досі Пластова Станиця в Нью-Гейвен вплатила від 1967 р. \$168.00 для Аргентини.
16. Пл. сен. Володимир Стефанишин, Філадельфія, США, для священика в Бразилії (восьме) і для юнака у Вел. Британії (вп'яте).
17. Пл. сен. Марта Турчин, Філадельфія, США, для юначки в Буена Парк, США (всьоме).
18. Пл. сен. Юліян Крижановський, Філадельфія, США, для юнака в Торонті, Канада (всьоме).
19. 35-ий Курінь УСП-ів "Побратими", Чикаго, США, для 3-ох юнаків в Польщі.

20. Пл. сен. Ярослав Іванусів, Едмонтон, Канада, для юнака в Торонті.

21. Инж. М. Строкон, Савт Стратфілд, Австралія, для юнака в Німеччині.

Разом 45 нових дарункових передплат.

Останнє наше звідомлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" за грудень 1970 р. (ч. 12). Разом з попередньо проголошеними досі зголошено 528 дарункових передплат. За ці передплати ми посилали досі наш журнал "Юнак" зразковим, але неможливим юнакам і юначкам, головню з європейських і південно-американських країн, які бажають регулярно одержувати і читати "Юнака", але самі, на жаль, не спроможні заплатити за нього передплату.

ХТО ЧЕРГОВИЙ ПРИШЛЕ ДАРУНКОВУ ПЕРЕДПЛАТУ?!

Замість квітів на свіжу могилу
св. п.

пл. сен. РОМАНА КЛОСА
з Лорейну, США,

склали на пресфонд "Юнака" \$30.00
на Загальних Зборах Пластової Станиці
ЧЛЕНИ ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ
Балтімор, США

Замість квітів на свіжу могилу
св. п.

пл. сен. РОМАНА КЛОСА
невіджадуваного станичного в Лорейні
складаю \$10.00 на пресфонд "Юнака".

Пл. сен. МИКОЛА КАВКА
Клівленд, США

Замість квітів на свіжу могилу
св. п.

пл. сен. РОМАНА КЛОСА
з Лорейну, Огайо, США

складаю \$5.00 на пресфонд "Юнака".
Пл. сен. РОМАН СЕНЧУК.
Вінніпег, Канада

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п.

проф. ВОЛОДИМИРА ЦІСИКА
з Нью-Йорку

Батька нашої подруги, ст. пл. Мухи Цісик,
складасмо \$20.00 на пресфонд "Юнака".
ЧЛЕНКИ 18-ого КУРЕННЯ УСП-ок
"ШОСТОКРИЛИ"

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. **СЕРГІЯ ПОЛІКШІ**

з Вінніпегу

Батька нашої колишньої зв'язкової
та подруги, пл. сен. ГАЛИНИ КОВАЛЬ,
складасмо \$10.00 на пресфонд "Юнака".
ЧЛЕНКИ 2-ого КУРЕННЯ УПУ-ок
ім. Княгині Ольги, Вінніпег

НАМ ПИШУТЬ...

● Пересилаючи передплату на 1971 рік, хочу зазначити, що наш "Юнак" — це прекрасний журнал. Продовжуйте далі у цьому напрямку Вашу працю. — Скоб! — Пл. юнак Ігор Маглай, Парма, Огайо, США.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Співка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

● ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5% ДИВІДЕНДИ.

● КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

ПРАЦЯ І ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

● Ощадністеві
вклади без права
виписувати чеки

● Термінові вклади
(більші суми)
на 2 і більше років

6¹/₂% | 7³/₄%

● Студійні ощадністеві вклади на 7%!

● При виплатах уживайте наших чеків!

● Дасмо позики на догідні сплати!

Складайте Ваші ощадності
у кредитовій кооперативі

»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.

140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario
Phone: 366-9863 & 366-4547

Друкарня КИЇВ

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

● літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

Comp.
Plast, Inc. KPS
140 Second Avenue,
New York, N. Y. 10003

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA
If not delivered please return to:
YUNAK Magazine
2199 Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada
RETURN POSTAGE GUARANTEED

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

БОРСУК

ІЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту
ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

- * КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!
- * ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!